

QUADERN
DE SALA

**UNA PASSEJADA
PELS NOSTRES ARXIUS**

EXPOSICIÓ

Casa de Cultura de Felanitx
del 6 al 24 de juny de 2025

Catalina Soler Torres

Batlessa de Felanitx

És un honor per a Felanitx acollir a la nostra Casa de Cultura l'exposició ***Una passejada pels nostres arxius***, que enguany arriba també al nostre municipi, després d'haver-se inaugurat el juny de 2024 al Centre Cultural la Misericòrdia de Palma. Una iniciativa que s'emmarca dins les activitats del Dia Internacional dels Arxius, que cada 9 de juny ens recorda el paper fonamental dels arxius en la construcció i preservació de la memòria col·lectiva.

Els arxius són molt més que dipòsits de papers antics. Són memòria, són història viva i són, sobretot, eines de coneixement al servei de la ciutadania. Aquesta mostra ens convida a descobrir una petita part de tot allò que custodien els arxius municipals de Mallorca, entre ells el de Felanitx. Documents medievals, plànols, expedients administratius... tot plegat ens parla de qui som i d'on venim. Tot això no seria possible sense la feina dels arxivers, que amb paciència i rigor fan possible que el nostre passat sigui accessible i comprensible.

Aprofit l'ocasió per convidar tothom a conèixer el nou portal de difusió de l'Arxiu de Felanitx, que es presentarà el mateix dia de la inauguració. Aquest portal suposa un gran pas endavant en la digitalització i democratització de l'accés a la documentació històrica del nostre municipi. Aquesta plataforma neix amb la vocació de ser una finestra oberta a la història local, al servei de tots.

Finalment, agraesc al Departament de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca per haver accedit a realitzar la itinerància d'aquesta exposició.

Antònia Roca Bellinfante

Vicepresidenta primera i consellera de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca.

El 9 de juny és la data en la qual anualment els arxius de tot el món reivindiquen la seva importància i el valor en la societat. Alguns arxius municipals, juntament amb l'Arxiu General del Consell de Mallorca i l'Arxiu del So i de la Imatge de Mallorca, hem volgut organitzar una mostra per visibilitzar els diferents fons i documents que custodiam.

En aquesta passejada hi figuren des de documents medievals fins a plànols o expedients d'època contemporània. Un tast del patrimoni documental que ofereixen els nostres arxius als investigadors i a la ciutadania, i peça clau de la memòria col·lectiva.

Aquesta mostra es va poder visitar al Centre Cultural la Misericòrdia i ara itinerarà per espais diversos de l'illa, per promoure el coneixement del nostre patrimoni documental.

Projecte Expositiu

Juan Miguel Álvarez Martínez, arxiver municipal de Felanitx

La funció primordial dels arxius de recollir, conservar i servir documents generats per les institucions i la societat ha restat inalterable al llarg de la història. Per això, els arxius han estat, són i seran una peça clau per a la memòria dels nostres pobles i per a la transparència democràtica.

Des de l'any 2007 el Consell Internacional d'Arxius (ICA) va triar la data del 9 de juny per a la celebració del Dia Internacional dels Arxius, anualment els professionals de la comunitat arxivística de tot el món s'uneixen per a explicar-li al món per què el suport als arxius i a la professió és tan important i per reivindicar el seu valor en la societat.

Una passejada pels nostres arxius és una exposició concebuda amb voluntat divulgativa i participativa. Neix com un projecte col·laboratiu organitzat i coordinat per l'Arxiu General del Consell de Mallorca, dins el Departament de Cultura i Patrimoni, on participen diversos arxius municipals i del Consell de Mallorca. L'objectiu és donar a conèixer el valor i la riquesa dels fons documentals que gestionam i reivindicar la feina que fan els arxivers per conservar, classificar i posar a disposició del públic aquests materials únics. El resultat és aquesta exposició itinerant que ara fa escala a Felanitx.

La mostra inclou una selecció de documents significatius que abasten des de l'edat mitjana fins a l'actualitat. Cada plafó ofereix una mirada temàtica que ens ajuda a entendre com els arxius són testimonis del pas del temps i reflecteixen la vida quotidiana, la política local, l'urbanisme o l'activitat econòmica de Mallorca i dels nostres pobles.

Amb aquesta exposició volem apropar l'arxiu a tothom: investigadors, estudiants, aficionats a la història o simples curiosos. Tots hi poden trobar alguna cosa que els cridi l'atenció o els emocioni.

Estem agraïts per l'oportunitat d'exposar a la Casa de Cultura, per la voluntat de fer valer la importància dels arxius i per visibilitzar la tasca dels nostres arxivers.

Mural

L'exposició està estructurada en vint-i-dos plafons temàtics, un per cada arxiu participant, que ofereixen als visitants un tast del patrimoni documental que ofereixen els nostres arxius als investigadors i a la ciutadania. Cada plafó inclou documents representatius, fotografies i explicacions que permeten entendre el valor dels fons documentals i la diversitat dels temes que contenen.

A través d'aquest recorregut visual i documental, el visitant pot descobrir com els arxius conserven la memòria administrativa, social i cultural de cada municipi. És un testimoni col·lectiu de la història local i insular.

L'Arxiu Històric Municipal d'Alcúdia gestiona la documentació històrica municipal des del seu origen, principi del segle XIV, fins als anys vuitanta del segle XX. També inclou una secció fotogràfica i una secció de filotea, el Centre

de Documentació Bartomeu Serra i Martí, i documentació de fons de particulars i d'altres institucions i associacions relacionades amb el municipi.

EL LLIBRE DE CADENA

Entre els fons de l'Arxiu Històric Municipal d'Alcúdia es troba el llibre de cadena, amb la signatura AMA. 1303. És un còdex de paper amb coberta de fusta i cuir que té restes del tancament d'una cadena. Consta de 129 fulls foliats i 50 en blanc sense foliar. Fins al full 79 la lletra és humanística i és del mateix escrivà i a partir de 1597 fins a 1693 la tipografia documental presenta altres caràcters.

El llibre de cadena és un còdex redactat a final del segle XVI i ampliat durant el segle XVII que recull els privilegis més importants d'Alcúdia entre els anys 1343-1693: els privilegis del blat, del vi, el títol de ciutat, el privilegi de totes les franquesses... a més de la correspondència entre el batle d'Alcúdia i batles de les viles properes en temps del setge de la Germania i la crònica de la Germania del notari Miquel Sabater. També inclou altres documents com cartes de franquessa a nous pobladors.

- Privilegi de la franquessa del vi del rei Martí (1397)
- Privilegi de Carles I que atorga a Alcúdia el títol de ciutat (1523)
- Privilegi de la franquessa de tots los drets (1525)
- Privilegi del guiatge de naus de Felip II (1590)
- Privilegi del vi de Joan I (1395)
- Confirmació de privilegis anteriors de Carles I (1523)
- Privilegi d'elecció i extracció de síndics forans de Carles I (1523) i ratificació de Felip II (1560)

La crònica de la Germania ocupa del foli 47 al 75v amb el títol «Instrumenta seditumum et discordiarum que Insula Baleari Maiori contingere contra alcudinos». Transcriu un probable original coetani als esdeveniments de la Germania del 3 de novembre de 1521 fins el setembre de 1522, poc abans del desembarcament de les tropes de Carles I a Alcúdia que derrotaren els agermanats i descriu les accions armades dels voltants d'Alcúdia i el setge dels agermanats contra la ciutat, i inclou còpia de cartes i documents oficials de negociacions entre alcudins i autoritats agermanades. Dita crònica, a més de ser usada en altres cròniques locals dels segles XVII i XVIII, és coneguda i emprada també a la *Història de Mallorca* de 1593 de Joan Binimelis, les obres de Josep Maria Quadradó o Joan Reynés al segle XIX i Pere Ventayol a inicis del segle XX.

El llibre fou considerat cabdal pels alcudins per la Universitat d'Alcúdia. L'any 1743, en un moment de reivindicació del títol de Ciutat i altres privilegis no ratificats per la nova dinastia borbònica, se'n va fer una edició impresa de 700 exemplars sota el nom «Recopilación de los reales privilegios, reales cédulas, cartas, ordenes y reales sentencias y declaraciones...», validada per Pau Maura com a secretari de l'Ajuntament d'Alcúdia. El llibre va estar extraviat per un temps i després aparegué a l'arqueta de batlia, al costat d'un conjunt de llibres i pergamins, i fou tornat a l'arxiu històric l'any 2005. El llibre es va restaurar l'any 2013 i se li canvià la coberta per una de nova, encara que es conserva la coberta original amb les restes de la cadena que li dona nom.

L'Arxiu Municipal d'Andratx és l'única institució arxivística del municipi i custodia documentació des de l'any 1868. Malastrament, l'any 1868 l'Ajuntament va patir un incendi durant la Revolució d'Octubre, que va destruir tot el fons documental antic, incloent-hi una documentació valiosa relacionada amb la baronia dels Bisbes de Barcelona.

L'any 1981 el Consell General de Mallorca va ordenar l'arxiu sota la direcció d'Antoni Mut Calafell, en aquells dies director de l'Arxiu del Regne de Mallorca.

Amb el trasllat de l'Ajuntament d'Andratx a les dependències rehabilitades

de la possessió de Son Mas el 1998, seu actual de l'Ajuntament d'Andratx, es va aprofitar per ubicar l'arxiu en un edifici independent i de nova planta, situat al costat d'altres dependències municipals.

El fons més destacat de l'Arxiu Municipal d'Andratx és:

Fons de l'Ajuntament de S'Arracó

Documentació del jutjat

Fons del fotògraf Rafel Ferrer Pujol

Col·lecció fotogràfica Joana Vila Covas

FONS DEL GREMI DE PESCADORS DE SANT PERE D'ANDRATX

Entre els fons de l'Arxiu d'Andratx, destaca la importància que va tenir el del Gremi de Pescadors fins als nostres dies.

A Mallorca, els gremis es designaven *confraries* o *col·legis*. Les confraries es varen organitzar, posteriorment, per oficis, sota la protecció d'un sant que designaven com a patró.

Devers el segle XIV, es va crear la Confraria de Pescadors de Palma dins la zona que corresponia a la parròquia de Santa Creu, que per als andritxols tenia un atractiu especial, ja que aquesta parròquia pertanyia al parlatge, la qual cosa feia que els andritxols no canviessin de jurisdicció.

Per tant, els pescadors d'Andratx varen pertànyer a la confraria de Palma fins a l'any 1659. En aquest moment, els pescadors andritxols varen ser conscients de la capacitat social i econòmica que tenien per exercir la seva professió i constituir una confraria pròpia. Va ser així com l'any 1659 va néixer el Gremi de Pescadors de Sant Pere a Andratx.

La importància del Gremi de Sant Pere ve donada per ser:

- Escola de pescadors i mariners.
- Escola de cuiners.
- Primer promotor del desenvolupament urbà del port, ja que els seus afiliats construïren edificis modestos, coneguts com a *ranxos*, dins el terreny que la confraria posseïa al port, al costat de la mar.
- Motor de la vida social i econòmica de la vila central.
- Col·laborador destacat de la parròquia de Santa Maria la Major.

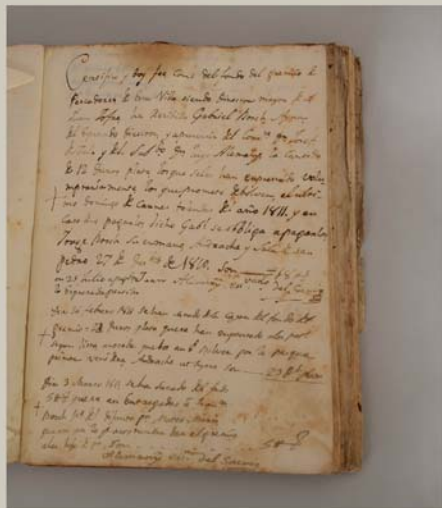
Pel que fa a les normes principals que figuraven en els capítols del Gremi, cal destacar que:

- Els oficis o càrrecs es triaven cada dos anys, el dia de la festivitat de Sant Pere.
- Els càrrecs o oficis eren els de sobreposats, clavaris i prohoms.
- La falta d'assistència als actes i reunions convocats per la confraria es castigava amb una multa de cinc lliures.

Per part seva, els confreres havien de satisfer anualment un cànon o contribució, pel qual els patrons pagaven «vuit sous i vuit diners» i els mariners, «quatre sous i quatre diners». A més, les embarcacions pagaven «sis diners» per cada «lliura» de peix venut.

Portada i pàgina principal del Manuscrit del Gremi de Pescadors, datat entre 1609 i 1623

Detall de la transcripció del Manuscrit del Gremi de Pescadors

Una escena amb les barques dels «El German Vireo», «Dos Hermanos», «El Yacente», «El del Carme» i «Tres Hermanos». Foto fotogràfica de Joana Vila

Detall de la transcripció del Manuscrit del Gremi de Pescadors

L'Arxiu Municipal de Campos gestiona la documentació generada per l'Ajuntament de Campos des del segle XVI fins als nostres dies, a més d'altres fons d'arxius particulars i d'altres institucions.

ELS LLIBRES DE CONSELLS

Els llibres de consells de la Universitat de Campos són una de les sèries documentals més importants de l'Arxiu Municipal. En aquests llibres varen quedar registrats tots els acords que prengueren els jurats i els consellers entre els anys 1578 i 1773.

El llibre de consells de la Universitat estava compost per jurats i consellers, batle, mostassaf, clavari i oïdors de comptes, taxador, escrivà i botiguer. Campos tenia quatre jurats i vuit consellers que es reunien en consell per prendre acords i decisions. Aquests càrrecs s'elegien anualment mitjançant un sistema d'eleccions anomenat de *sac i sort*. Cada tres anys es posaven dins un sac o talec uns rodolins de pergami i cera, amb els noms de les persones hàbils per ser electes per als diferents càrrecs i, cada any, davant tot el consell reunit, un nin menor de set anys treia de les bosses corresponents, anomenades de *regiment*, els noms dels jurats i dels consellers electes.

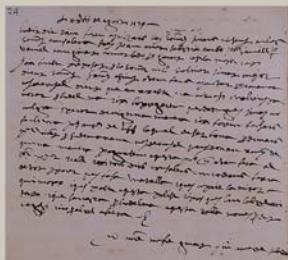
Aquesta sèrie documental fou substituïda pels llibres d'actes de l'Ajuntament. Els canvis polítics de principi del segle XVIII i els decrets de Nova Planta varen tenir com a conseqüència un model polític i administratiu nou.

Llibres Municipals disposats de diferents llibres de consells que abasten des de 1578 fins a 1773. Tots tenen les tapes de pergami i l'interior de paper. L'única de conservació de l'actualitat té 81 més gruada 36 x 25 cm i el més petit, 30 x 22 cm

Llibre de consells 1578-1592 (36 x 25 cm). Tapes de pergami i interior de paper (IGOB, 1)

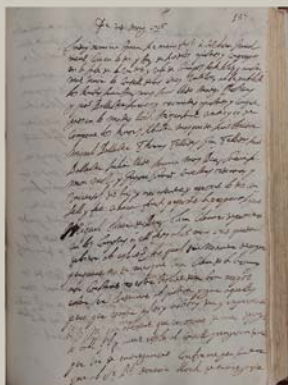
Acta del Consell del dia 27 d'agost de 1579

Acta del Consell del dia 22 de maig de 1587

Llibre de consells 1701-1718 (31 x 22 cm). Tapes de pergami i interior de paper (IGOB, 8).
«Llibre de Consells de la Salda y Universidad de Campos, Comença als 7 de Juny 1701 y acaba als 12 Juliol 1718»

Acta del Consell del dia 24 de maig de 1726

Acta del Consell del dia 20 d'abril de 1773.
És la darrera acta de la sèrie documentada «Llibre de consells»

L'Arxiu Municipal gestiona la documentació generada per l'Ajuntament de Capdepera des de la seva constitució. Les coordenades cronològiques són 1837-2022, però també custodia el patrimoni documental procedent de donacions

d'arxius particulars i d'altres institucions. Aquest fet ha permès retrotraure la cronologia inicial al 1526.

ARXIU MUNICIPAL DE CAPDEPERA

El passat 18 de desembre de 2022 s'inauguraren les noves instal·lacions de l'arxiu, dotades de la tecnologia necessària per custodiar i protegir el patrimoni documental del municipi.

Entrada Arxiu Municipal de Capdepera

Depositi planta 1. Arxiu Municipal de Capdepera

FONS ANTÒNIA MELIS CURSACH

L'any 2000 l'arxiu municipal rebé una important donació: l'arxiu particular de la família Melis Cursach. La secció més nombrosa és del segle XIX, un període determinant per al poble ja que es va produir la separació territorial entre Capdepera i Artà. És el moment en què el municipi es va consolidar en tots els aspectes: demogràfic, econòmic, institucional i religiós.

Aquesta documentació omple les llacunes que presenta l'arxiu municipal produïdes per dos motius. El primer és que, en separar-se i ajuntar-se d'Artà cinc cops, la transmissió de documentació entre un municipi i l'altre va ser problemàtica, com també la seva custòdia. El segon motiu es deu als aldarulls de novembre de 1823 que varen provocar un incendi en el transcurs del qual desaparegueren importants elements documentals.

La família Melis és especialment interessant des del punt de vista arxivístic perquè genera una àmplia tipologia documental ja que estaven entre els majors grans contribuents del municipi i els seus membres ocuparen llocs destacats en la política i l'administració pública. En aquest fons hi ha documentació tant civil com religiosa. La seva cronologia va de 1526 a 2001.

Una gran part de la documentació pertany a Bartomeu Sureda Cursach, vicari i posterior capella castrense del castell. Visqué gran part de la seva vida amb la família Melis i és un personatge clau del segle XIX gabel·lí. Fou el responsable que es mantingués cohesionat l'arxiu familiar.

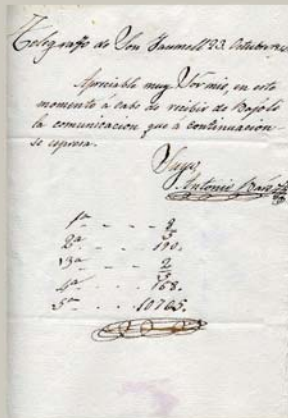
En aquesta secció també hi ha documentació que afecta l'illa de Menorca pel fet que Bartomeu Sureda va acabar la seva vida professional a la fortalesa Isabel II de Maó. Entre les sèries cal destacar la que tracta de l'establiment de la telegrafia òptica entre Palma i Maó.

Pergamini, Testamentaria Biberha Vida, Mathew Melis, 14-04-1526

Llibre de missos, censals i notícies, 1580-1649

Comunicat d'Antonià Rami, vigia de For Jaume II, 23-10-1848

Arxiu Municipal de Felanitx Mn. Pere Xamena Fiol

AMFL

Carrer d'en Bastera, 3
07200 Felanitx
871 943 748
arxiu@felanitx.org

Ajuntament de Felanitx

L'Arxiu Municipal de Felanitx gestiona la documentació generada per l'Ajuntament de Felanitx des dels decrets de Nova Planta, però també custodia el patrimoni

documental des de l'edat moderna, heretat de la seva institució predecessora, la Universitat, a més d'altres fons personals i d'associacions.

PLÀNOLS I PROJECTES D'URBANITZACIÓ DE L'AJUNTAMENT

Entre les sèries documentals més interessants que preserva l'AMFL, destaquen les relacionades amb el desenvolupament urbanístic del municipi de Felanitx, com són les llicències d'obres particulars, les llicències d'activitats o els projectes municipals.

La sèrie de plànols i projectes de l'Ajuntament és de gran interès, ja que es tracta d'una font molt important per poder conèixer com va anar configurant-se durant l'edat contemporània tant la vila de Felanitx com els llogarets de Portocolom, s'Horta i Cas Concos. Arxivats en vuit capses es conserven des de 1866 fins a l'any 1952 tant projectes d'alineacions, d'obertura de carrers nous, d'urbanitzacions i de reforma interior, com de construcció d'edificis municipals.

Expedients de plànols i projectes d'urbanització

A la zona costanera de Portocolom, constituïda com a colònia agrícola a partir de 1877, es va desenvolupar una població al llarg del port natural, com testimonien diferents projectes d'urbanització dels segles XIX i XX.

Plànol de la urbanització de sa Bassa Nova de 1913 fet per Enric Juncosa

Entre la documentació hi ha el projecte de construcció del Mercat Municipal de Felanitx, emmarcat dins un programa de reforma interior del centre de la vila, que es va dur a terme durant la Segona República i que fou inaugurat el 19 de juliol de 1936 pel batle Pere Oliver i Domenege.

El mercat - 1936

Aquesta documentació, que es troba registrada minuciosament, recull tota la informació dels projectes d'urbanització i de construcció d'edificis, en els quals participaren arquitectes importants com Pere d'Alcàntara Penya, Joan Guasp, Jaume Alenyar, Francesc Roca, Josep Alomar, Guillem Reynés, Carles Garau o Enric Juncosa, a més d'enginyers com Antoni Ballester i Ernest Mestre.

Llibre de registre dels plànols d'urbanització de l'Ajuntament

A partir de la segona meitat del segle XIX, es desenvolupa l'exemple de la vila de Felanitx al voltant del convent de Sant Agustí i el turó des Sitjar, i trobam nombrosos projectes d'urbanitzacions.

Plànol d'urbanització dels terrenys del Convent de 1867 fet per Pere d'Alcàntara Penya

Per la importància històrica i gràfica, destaquen els plànols dels edificis municipals com els entadors públics, l'Estació Enològica o l'exemple del cementiri.

Projecte i fotografia de l'Estació Enològica. Projecte fet per Antoni Ballester el 1913

Projecte i fotografia del Mercat Municipal. Projecte fet per Francesc Roca el 1933

L'Arxiu Municipal d'Inca és el servei encarregat de conservar, organitzar i difondre la documentació de l'Ajuntament, que conté informació útil per a l'acció administrativa i la investigació històrica. El document més antic és un fragment

d'un llibre de registres notariais de l'any 1381, encara que hi ha un buit documental considerable fins a la darreria del segle XVI.

APÈNDIX GRÀFIC DEL REGISTRE FISCAL D'EDIFICIS I SOLARS

L'Arxiu custòdia abundant i diversa documentació relacionada amb la gestió tributària, com és el cas del Registre Fiscal d'edificis i solars, on es relacionen les característiques de les propietats urbanes del municipi amb vista a la recaptació d'imposts. Com a complement visual a la informació del Registre, dins els fons municipal trobam un apèndix gràfic.

Són un conjunt de làmines enquadernades en quatre llibres que es corresponen amb els quatre quaters en què es dividia el nucli històric d'Inca. Cada una d'elles correspon a un carrer o fragment de via i hi apareixen representats els edificis i solars.

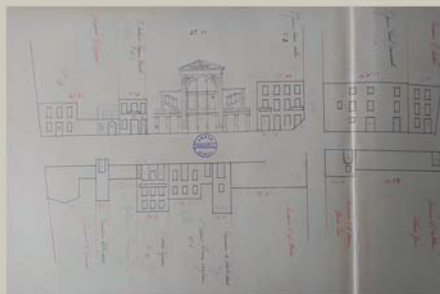
Els llibres no tenen un títol formal, més enllà del quarter que contenen, ni data ni autor. Segurament, perquè es varen concebre com a instrument de consulta interna per a l'elaboració de llistes cobradores de contribucions o per a l'activitat quotidiana del negociat d'obres. Tot i això, per les característiques dels plànols i la denominació dels carrers, sembla que daten de l'any 1930, amb afegits i petites modificacions posteriors. Igualment, el responsable d'elaborar les làmines és probable que fos Joan Estrany Ferrer, delineant municipal entre les dècades de 1920 i 1970.

Cada edifici està representat de manera precisa; hi ha la forma del frontis, les portes i finestres, els balcons o els murs de tancament. També s'hi indica el nom del propietari i les mides de la façana. En general, s'ometen els detalls i l'ornamentació de les construccions, excepte en edificis destacats com l'ajuntament o el teatre.

Són de gran interès per als usuaris de l'Arxiu Municipal, tant per als investigadors interessats en el patrimoni arquitectònic o en reconstruir la trama urbana d'Inca de fa quasi un segle, com per consultar informació urbanística relacionada amb els antecedents o l'antiguitat dels edificis.

LIBRE DE SOLARS QUART 2		LIBRE ALPHABETIC DE LOS SOLARS	
1. - San Bartolome	alparroix	28	
2. - " "	alparroix, San	30	
3. - " "	San Bartolome - San	1, 2 y 3	
4. - " "	San Bartolome	19	
5. - " "	San Bartolome	15	
6. - " "	San Bartolome	14	
7. - " "	San Bartolome	13	
8. - " "	San Bartolome	12	
9. - " "	San Bartolome	11	
10. - " "	San Bartolome	10	
11. - " "	San Bartolome	9	
12. - " "	San Bartolome	8	
13. - " "	San Bartolome	7	
14. - " "	San Bartolome	6	
15. - " "	San Bartolome	5	
16. - " "	San Bartolome	4	
17. - " "	San Bartolome	3	
18. - " "	San Bartolome	2	
19. - " "	San Bartolome	1	
20. - " "	San Bartolome	0	
21. - " "	San Bartolome	0	
22. - " "	San Bartolome	0	
23. - " "	San Bartolome	0	
24. - " "	San Bartolome	0	
25. - " "	San Bartolome	0	
26. - " "	San Bartolome	0	
27. - " "	San Bartolome	0	
28. - " "	San Bartolome	0	
29. - " "	San Bartolome	0	
30. - " "	San Bartolome	0	
31. - " "	San Bartolome	0	
32. - " "	San Bartolome	0	
33. - " "	San Bartolome	0	
34. - " "	San Bartolome	0	
35. - " "	San Bartolome	0	
36. - " "	San Bartolome	0	
37. - " "	San Bartolome	0	
38. - " "	San Bartolome	0	
39. - " "	San Bartolome	0	
40. - " "	San Bartolome	0	
41. - " "	San Bartolome	0	
42. - " "	San Bartolome	0	
43. - " "	San Bartolome	0	
44. - " "	San Bartolome	0	
45. - " "	San Bartolome	0	
46. - " "	San Bartolome	0	
47. - " "	San Bartolome	0	
48. - " "	San Bartolome	0	
49. - " "	San Bartolome	0	
50. - " "	San Bartolome	0	

Arxiu Municipal de Lloret De Vistalegre

AMLLV

Costa des Pou 3
07518 Lloret de Vistalegre
971 524 189
arxiu@ajlloretdevistalegre.net

La documentació custodiada a l'Arxiu Municipal de Lloret de Vistalegre, ubicat a la segona planta de l'antic convent de la Mare de Déu de Lloret, avui seu de l'Ajuntament del poble, va ser organitzada l'any 1992 dins el Pla d'Organització del CIM el període cronològic que comprèn la documentació s'estén entre els anys 1859

i 1987. En les tasques de classificació de l'any 1992, recollides en el Pla d'Ordenació d'Arxius Insulars (1989-1995), es configuren els diferents conjunts documentals publicats en l'Inventari de l'Arxiu Municipal de Lloret de Vistalegre (1993).

Per a l'Ajuntament de Lloret, és prioritari continuar les feines iniciades fa trenta anys amb la recuperació del patrimoni documental de Lloret del 1924 ençà, any de la seva independència definitiva de Sineu, i aprovar un pla d'actuació arxivística municipal 2021-2025 que ajudarà a conscienciar la societat lloretana de la importància que té l'arxiu municipal com a font ineludible per a l'estudi de la història pròpia, de les arrels dels nostres avantpassats, de les seves vivències i el seu missatge.

El període cronològic que comprèn la documentació s'estén entre els anys 1859 i 1987, encara que la corresponent al segle XIX és molt escassa, no té una cronologia continuada i pertany, gairebé tota, a la secció de jutjat. La major part de sèries documentals que tenen una certa continuïtat no comencen fins als primers anys de 1920, ja que Lloret de Vistalegre va dependre de Sineu fins a 1924, coincidint amb el moment de màxima població de Lloret, amb 1.200 habitants. Amb la independència de Sineu, s'implanta el topònim de Lloret de Vistalegre.

El convent de Nostra Senyora de Lloret de Vistalegre, rehabilitat recentment, custodia documentació de caràcter històric i administratiu. Consta d'un dipòsit per a la documentació ordinària; una sala de consulta; una àrea per a la classificació de documents, neteja i desinsectació; una àrea per a les tasques administratives; una sala de dipòsit per a publicacions municipals; una sala de consulta on es posen a l'abast dels usuaris els inventaris, els fons documentals i la biblioteca auxiliar (formada per obres d'àmbit local o comarcal i per llibres d'administració pública).

En el primer conjunt documental del quadre de classificació, anomenat Òrgans de govern, hi ha la documentació corresponent a les seccions de Batlla, Consell d'Universitat, Ajuntament Pleneri, Comissió Municipal Permanent i Comissions Informatives i Especials, amb les subseccions i sèries corresponents. Cal assenyalar la sèrie de llibres d'actes de l'Ajuntament Pleneri, que tenen una cronologia continuada que es romp tan sols dos anys i que va de 1924 fins a 1987. A més, hi ha els expedients de constitució dels diferents ajuntaments de 1930 fins a 1983; els llibres d'actes de la Comissió Municipal Permanent i de les diferents comissions informatives i especials que s'han constituït en diferents èpoques.

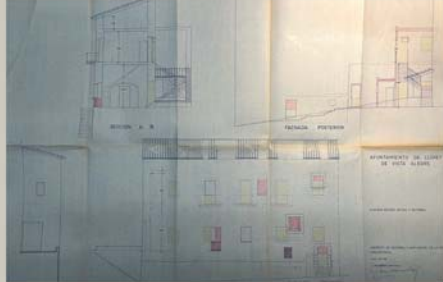
El segon grup documental és el d'Administració general, que consta de vuit seccions, entre les quals destaquem el corresponent a Secretaria General, on assenyalam la sèrie de correspondència, que té un interval ininterromput des de 1925 a 1987. Per altra part, hi ha les sèries de registres d'entrada i sortida de documents, els expedients i els registres de contractació; a Milícies s'hi pot trobar la documentació de la Junta de Defensa Passiva

Text: Bartomeu Martínez Oliver

Deposicions de l'Arxiu Municipal de Lloret de Vistalegre. Estanteries amb el conjunt documental

REHABILITACIÓ DE LA CASA CONSISTORIAL, 1969

Plànol d'ampliació de la casa consistorial (obra urbana s'obra General Suñer, volum 1)
Propietat de la casa: Rafaela Dues Irius
Venda: 442.151 pessetes
Batlle: Rafael Jaume Galabert

Secretari: Anay Fontdevila
Interventor municipal: Bartomeu Gualda
Data: abril de 1969
Arquitecte principal redactor del projecte: Valentí Sorribes Sabadell
AMLLV. Expedient d'Urbanisme, 1969. Sig. 196

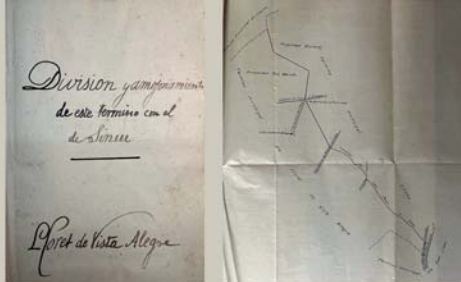
PROJECTE DE CONSTRUCCIÓ DEL REPES MUNICIPAL Y ESTABULAMIENTO, 1966

Batlle: Rafael Jaume
Secretari: Miguel Benítez
Data del projecte: novembre de 1964
Data d'execució: juliol-novembre de 1966
Presupost total: 234.530 pessetes
Subvenció de la Diputació Provincial: Pla de Cooperació del Blani
1966-1967
Import subvenció: 150.000 pessetes
Arquitecte principal redactor del projecte: Valentí Sorribes Sabadell
Moltes propostes: Miguel Benítez
Solista de companyia: Antonio Camps Ribes (autor de l'Establiment)
AMLLV. Expedient d'Urbanisme, 1966. Sig. 194-2

El Repes Municipal és una institució pròpia de l'Estat, Regim d'Espanya, tant a la Corona de Castella com a la Corona d'Aragó, encarregada de la reglamentació del mercat d'aliments a les ciutats i municipis. L'organització actual s'origina en la realitat de la Corona de Castella, ja que la part principal del Repes, regulada per l'autoritat competent des de Batlla i la seua regulació, era regida la comissió de les institucions comercials de venda al públic. Batlla, tot representant la municipalitat prèviament servida per comerciant o seu consorciat anteriorment. El nostre municipi és Madrid amb el Mercat de San Miguel. El nostre cas: «Que les obres de creació del projecte de Repes Municipal de la Vila de Lloret de Vistalegre... L'obra es realitza per la primera temporada de matança del ganxo de carns actualment en les immobilitats de la Plaça de la Vila General Franco i... J. donat els recursos de carència absoluta de hígien de les nostres de presteja de animals [...]».

EXPEDIENT DE SEGREGACIÓ DE LLORET DE VISTALEGRE RESPECTE A LA VILA DE SINEU, 1925

AMLLV. Orgue de govern. Expedient de segregació i amplexament de Lloret de Vistalegre respecte a Sineu, 1925. Sig. 193-1. El representant municipal d'ambdues corporacions en aquest cas «les batlies de San Juan Antonio i el dia 20 de novembre de 1925, en compliment del Real decret

de 2 de juliol de 1924. Les cases eren localitzades al nord-est del municipi, entre San Juan Antonio, la carretera Vella de Sineu-Mo-1011, San Juan Antonio i el dia 20 de novembre de 1925, en compliment del Real decret

Arxiu Municipal de Lluçmajor

AMLL

Carrer de Fra Joan Garau, 2
Claustre de Sant Bonaventura
Lluçmajor, 07620
arxiu@lluçmajor.org

L'Arxiu Municipal de Lluçmajor és el servei encarregat de gestionar, organitzar, conservar i difondre tota la documentació que genera o rep l'Ajuntament de Lluçmajor en l'exercici de les seves funcions d'ençà que es va fundar fins a l'actualitat. També conserva altres fons com el dels seus patronats, fundacions i

empreses municipals, així com d'institucions de l'antic règim, com la Cúria Reial i la Universitat. L'Arxiu també conserva fons documentals i col·leccions procedents de particulars i d'empreses llucmajoreres amb l'objectiu de contribuir a conservar i difondre el patrimoni documental del municipi i a enriquir-ne l'estudi.

REAL PRIVILEGI. EL REI CARLES I CONCEDEIX A LA VILA DE LLUÇMAJOR PODER CELEBRAR FIRES ANUALS, DE SANT MIQUELA SANT LLUC, I MERCAT SETMANAL ELS DIMECRES BARCELONA, 1 DE MAIG DE 1543

Si hem de parlar d'un document cabdal per a la història del municipi i que constitueix avui dia un dels testimonis escrits més estudiats i citats, és el pergamí datat l'any 1543 pel qual el rei Carles I concedeix permís a Lluçmajor per celebrar fires anuals i mercat setmanal cada dimecres.

Les Fires de Lluçmajor se celebren des de 1546, després que el rei Carles I d'Espanya concedís el permís per fer-les i Lluçmajor guanyés el plet amb la vila d'Inca.

Aquesta real cèdula responia a una antiga demanda de la Universitat de la vila que es remunta a l'any 1490. Tot fa pensar que la petició definitiva fou la del 16 de juliol de 1542, quan el Consell de la vila, presidit aleshores per Antoni Puigserver, acordà sol·licitar al rei que permetés dur a terme un mercat setmanal i fires perpetues, com les que ja feien a Sineu i a Inca.

Finalment, el dia 1 de maig de 1543, l'emperador Carles V va signar a Barcelona el pergamí que concedia de manera perpètua el privilegi de celebrar fires des del 29 de setembre, festivitats de Sant Miquel i patró del poble, fins al diumenge abans del 18 d'octubre, dia de Sant Lluç.

Just un mes després de saber la notícia, Inca va interposar un plet, que Lluçmajor va guanyar tres anys després. Per això, no va ser fins al 1546 quan es varen poder celebrar les primeres Fires de la història i que encara ara tenen lloc les mateixes dates.

Les Fires han anat canviant amb el temps i han passat de presentar un vessant eminentment agrícola a un altre de més industrial, artesanal i comercial. Malgrat tot, encara hi ha coses que perduren amb els anys.

PROCÉS ORIGINAL DE SENTÈNCIA DE LES FIRES DE SANT MIQUELA FAVOR DE LA VILA DE LLUÇMAJOR I EN CONTRA DE LA VILA D'INCA

El llibre que conté el procés judicial entre Inca i Lluçmajor sobre la celebració de les Fires, consta de 178 fulls escrits en lletra curial i cobertes de pergamí.

Aquest plet es va iniciar el 8 de juny de 1543 i es va allargar fins al 31 de juliol de 1546, amb un cost de gairebé 200 lliures.

En la primera impugnació hi intervingueren com a representants d'ambdós consells el jurat Antoni Badia, per part de Lluçmajor, i Llorenç Gual, per Inca. Finalment, el regent Francesc Valenti va dictaminar a favor de la nostra vila, però advertia també de la possibilitat que això podia causar un perjudici a la vila inquera.

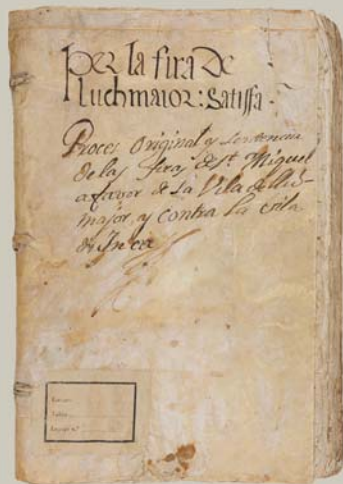
Lluçmajor va interposar una demanda per reclamar en què podia consistir aquell greuge. Perot Genovard va ser el jurista encarregat de defensar i representar Lluçmajor, mentre que Inca va nomenar Cristòfol Vicens com a defensor. La Cúria va nomenar Perot Malferit jutge, el qual el 18 de juliol de 1544 va sentenciar que el perjudici per a Inca era dubtós o inexistent i va ratificar el dret de Lluçmajor de celebrar fires.

Aquesta sentència fou objecte de recurs pel Consell d'Inca, que addui, entre altres causes, que la primera fira d'Inca començava per Sant Lluç i que qui hagués acudit a les de Lluçmajor ja no voldria assistir a les altres. Però la segona sentència, de 23 de gener de 1546, també fou favorable a Lluçmajor.

Tot indica que la vila d'Inca volia estendre la causa, ja que va presentar dos recursos més, fins que el 31 de juliol el darrer recurs ja fou inadmès per il·legal.

Detall de la signatura del Rei.
Es conserva també una còpia facsimil en pergamí, emmarcada i que precedeix el despatx del butle i butleria.
Mides: 615 x 385 mm
Lluc. Llibre històric. Pergamí. Plica i lletres de seda. Segell pendent, perdut

Coberta de pergamí. Mides: 220 x 125 mm

Ajuntament
de **Manacor**

Les dades del padró actual són confidencials i l'accés està protegit per l'ordenament jurídic, amb disposicions com la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.

Arxiu Municipal de Muro

ANMM

Carrer de Joan Carles I, 44
07440 Muro
Telèfon 871 25 13 45 - 971 86 08 26
arxiu@ajmuro.net

L'Arxiu Municipal de Muro s'està traslladant des de les dependències de la Casa Consistorial a l'edifici de l'antiga Cooperativa Agrícola que, del 2015 al 2023, es va adaptar amb una reforma integral per fer-lo servir d'arxiu. L'edifici nou compta amb tots els mitjans tant per al servei d'atenció al públic com per custodiar el fons municipal, d'altres fons privats i d'associacions, a més d'una petita biblioteca auxiliar i hemeroteca local.

Històricament els documents foren allotjats a la primitiva església medieval (avui desapareguda), l'Església (s. XV) i, a partir del segle XIX, passà pel Claustre de l'exconvent de Minims i les cases consistorials. La darrera, l'actual, habilitada el 1948. Les grans pèrdues sofertes de fons les podem situar en el segle XIX i primer terç del segle XX.

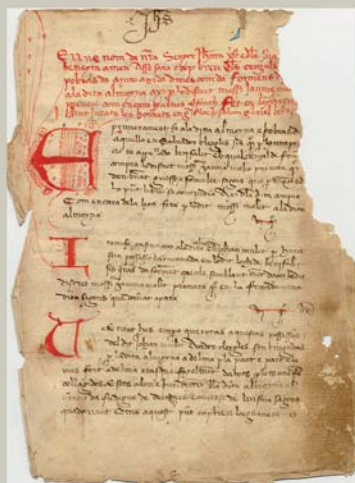
El fons municipal va des del 1370 a l'actualitat. Es calcula que, en paper, hi haurà més de 2 km entre "arxiu" i oficines. Hi ha dos inventaris publicats: 1952 i 1988. De la resta de documentació hi ha inventaris parcials que resolten el dia a dia. El gruix de les consultes són de l'Administració, de la ciutadania i, sobretot, per a la investigació històrica. Amb el trasllat s'estan revisant tots els inventaris. Des de l'arxiu també organitzam exposicions i el Curs d'Història a Muro, amb més de 20 anys de trajectòria.

Detall del nou arxiu

Llibrell original de repertori de títols de magister (Joan CAM)

Detall del llibre de les Cadenes (s. XV-XVI). Un dels exemplars més complets del l'arxiu murcià per les seues tècniques filigranes per la

L'antic magister pagat va canvi de ser el nou arxiu municipal (octubre 2013)

Detall de l'hemeroteca (fons d'associacions)

1. *Pinus* 2. *Abies* 3. *Thuja* 4. *Juniperus* 5. *Podocarpus* 6. *Taxus* 7. *Sciadopitys* 8. *Sequoia* 9. *Metasequoia* 10. *Libocedrus* 11. *Calocedrus* 12. *Widdowsonia* 13. *Platanus* 14. *Alnus* 15. *Corylus* 16. *Castanea* 17. *Fagus* 18. *Quercus* 19. *Fraxinus* 20. *Ulmus* 21. *Salix* 22. *Betula* 23. *Populus* 24. *Aspen* 25. *Larix* 26. *Pinus* 27. *Abies* 28. *Thuja* 29. *Juniperus* 30. *Podocarpus* 31. *Taxus* 32. *Sciadopitys* 33. *Sequoia* 34. *Metasequoia*

Arxiu Municipal de Petra

AMP

Carrer de l'Hospital, 24
07520 Petra
971 830 000
ajuntament@ajpetra.net

Ajuntament de Petra

L'Arxiu Municipal de Petra és representatiu del que són els arxius municipals de moltes viles mallorquines constituïdes després de la conquesta cristiana del segle XIII i, sobretot, a principi del XIV, després de les ordinations del 1300 del rei Jaume I el Major.

Es troba catalogat i custodiat a l'edifici conegut tradicionalment per la gent del poble com la Sala, anomenada recentment Casa de la Vila. És un edifici que resulta especialment d'una gran reforma que es va fer el 1837 per habilitar l'antic hospital (fundat a final del segle XV o a principi del segle XVI) com a cases consistorials.

Conserva molts pocs documents medievals, en canvi, si que conserva bona part de la documentació generada a partir del segle XVI. No hi ha constància que històricament l'arxiu hagi sofert accidents o actes vandàlics intencionats que hagin provocat la destrucció de part dels documents. La destrucció de documents antics més important de que tenim constància es va produir a mitjan segle XX quan es

van emportar molts de «papers vells», per començar foc al forn d'una teulera del poble. També sembla que es cremaven documents per començar foc a les estufes que escalfaven les dependències de la casa consistorial.

Pel que fa a l'estat de conservació dels documents, és molt desigual. N'hi ha que es troben en estat bastant deficient o regular, amb desperfectes provocats per la humitat, amb parts rosegades per insectes (peixers) i/o ratolins, i per la tinta que ha cremat el paper especialment en els documents del segle XVII i primera meitat del XVII.

Entre els documents conservats, uns dels que aporten informació molt valuosa per conèixer la història i el patrimoni cultural del poble, així com el seu paisatge històric, són els llibres d'estims, cadastres i amillaments (de final del XVI fins al segle XX), i els llibres de determinacions del Consell de la Universitat. Aquests darrers són els elegits per presentar-ne un exemplar a l'exposició.

ELS LLIBRES DE DETERMINACIONS DEL CONSELL DE LA UNIVERSITAT DE L'ARXIU MUNICIPAL DE PETRA

Aquests llibres, titulats de diverses maneres: *Llibres de jurats i determinacions del Consell*, *Llibres de determinacions del Consell de la Universitat*, etc., reuneixen les actes de les determinacions preses pels jurats i consellers de la Universitat, els quals dirigien l'administració i govern municipal. Són els que amb els canvis administratius dels governs municipals dels segles XIX i XX passarien a ser les actes dels plens de l'Ajuntament.

En total, es conserven 12 llibres que recullen determinacions que van del 1531 fins al 1759 (AMP: 1318-1329, ambdós inclosos). Es troben en un estat bastant deficient, especialment per les patologies i comentades abans a nivell general. A més, no s'assegura que en els llibres es conservin totes les determinacions que es varen realitzar. De fet, hi ha un buit de quasi 10 anys, que va de 1534 a 1542, en què no es conserva cap acta. Això fa pensar que hauria desaparegut un o uns quants llibres. També cal indicar que la majoria dels llibres recullen determinacions d'una o diverses dècades, de manera correlativa. Hi ha un tretze llibre que recull determinacions d'un ventall molt ampli de temps, de forma molt disgregada, amb actes que van del 1534 al 1823 (AMP: 19).

Les reunions del Consell de la Universitat es feien habitualment un cop al mes, però si hi havia causes urgents per tractar, se'n podien fer dues per mes. Són un tipus de document que ofereix informació molt diversa i valuosa de l'administració municipal, com s'ha apuntat anteriorment, permetent conèixer aspectes importantíssims relacionats amb la història i el patrimoni cultural de Petra. Les actes que s'aixequen són les determinacions que pren el govern de la vila.

Les actes de les determinacions del consell tenen una redacció protocol·l·lària comuna. A dalt s'indica la data exacta, amb el dia de la setmana inclòs. Després, es fa referència als jurats i consellers que han estat convocats i reunits a la sala de la vila (a l'edifici de l'hospital de la vila) a totes de campana. Normalment eren tres jurats i deu consellers. Al segle XVI, després dels decrets de Nova Planta, hi va haver canvis, ja que el nombre de membres es reduí: el batlle reial i tres regidors. Un cop fet silenci, un dels jurats exposa les propostes sobre les quals s'ha de prendre determinació. Hi ha ocasions en què es dona la paraula a alguna persona que no es membre del govern municipal, com, en repèrdies ocasions, passa amb el rector. En altres casos es dona lectura a una sol·licitud presentada per alguna persona o institució. Un cop exposada la proposta o proposes, es produeix la votació, que normalment es fa per unanimitat «nemine discrepante». Les propostes majoritàriament són acceptades, però hi ha casos en què no o que ho són amb condicions o que ho són només en part. Finalment, es dona el nom de diversos testimonis (sovint dos) i del secretari, que firmen l'acta.

Text i fotografies: Jaume Andreu Galmés

Foto 1. Píntures murals de la sala de plens de la casa de la vila, coneguda tradicionalment com la Sala, al centre de representació. S'observa l'altar i la imatge de Sant Joan al centre. També hi apareixen els dos arxius municipals més antics de què tenim constància a l'Arxiu, amb la data del 1602.

Foto 2. Fotografia de l'exterior de l'edifici de l'antic hospital parroquial, construït entre 1561 i 1579 (Fotografia: Jaume Andreu i Amargós).

Foto 3. Fotografia de l'exterior de l'edifici de l'antic hospital parroquial, construït entre 1561 i 1579 (Fotografia: Jaume Andreu i Amargós).

Els temes de les determinacions són molt diversos, tots d'una manera o d'altra tracten aspectes que afecten el poble de Petra i permeten conèixer des de fets bastant extraordinaris i singulars fins a aspectes fonamentals en la vida quotidiana. Majorment són actes d'autorització i, sovint, només persones en qualitat de responsables, dicten la partida econòmica que la Universitat ha de destinar a un afer o la manera d'obtenir liquiditat. Seguidament en posam alguns exemples:

- Accions que ha de prendre la Universitat davant la necessitat que té de proveir de blat el poble, molt important en èpoques de males collites i fam.

- Actuacions per dotar i mantenir les infraestructures i serveis públics. Un exemple és el contracte anual del càrrec de sinier, la persona encarregada del manteniment i ús de la sinia del pou de la plaça de la vila que abastia d'aigua els pellers i els seus ramats.

- Decisions urgents que s'han de prendre per fer front als estralls i mortalitat causada per epidèmies, com la de 1652.

- Temes urgents, com, per exemple, la necessitat de capturar algun bandejat o de controlar els ramats que causen destrosses en els conreus.

- Autoritzacions d'obres que afecten edificis civils i religiosos, com ara les de l'hospital de la vila o, especialment, l'església parroquial (hi ha determinacions que en detallen els contractes d'obres, amb el nom del mestre encarregat i condicions; també n'hi ha que fan referència a la lentitud o interrupció de les obres de l'església i, per accelerar l'acabament de la construcció, s'aprova destinar-hi la recaptació dels talls «impostos»). És a dir, és un seguiment de les obres del temple parroquial des de que es posa la primera pedra el 1582 fins que s'acaba el 1776).

- Contribució de la Universitat en les despeses per bastir edificis civils i religiosos de mobiliari i obres d'art (campanes, retaules, penons, etc.) i a pagar les celebracions de les festivitats religioses més importants, com la de Sant Pere, patró de la parròquia, o la del Corpus.

Altres informacions valuoses per a la història del municipi són les causes o els plets que la Universitat manté per tal de defensar els interessos del poble. Són molt representatius diferents plets que enfronten la Universitat i grans terratinents del terme. En destaca el plet que interposen contra la Universitat des de les famílies terratinents més poderoses del municipi, els Garau d'Aixartell i els Santjoan, per apropiarse de part de la Comuna de Petra. Inicien el plet el 1529 i aquest es perllonga fins a final del XVIII, amb una sentència que converteix la família Garau en propietària de la meitat de la Comuna.

Un altre plet important serà també el que a final del segle XVI interposarà la Universitat en contra dels anomenats «homens de bé» (la majoria dels terratinents del terme, els quals no hi resideixen) per mor que aquests no volen contribuir en els talls per sufragar les obres de l'església parroquial. Aquest sembla que acabarà ja dins la centúria següent i serà favorable a la Universitat.

Una altra causa a la qual els documents fan referència és la que es manté a la primera meitat del XVII contra la família terrinent més poderosa del terme, els Sureda, senyors de la cavalleria de Sant Martí d'Alanzell, per establir fins on arriba la jurisdicció de dit senyoriu.

De la sèrie dels llibres de determinacions s'ha seleccionat el *Llibre de Determinacions de Consell comensal* l'any 1601 (amb posterioritat, a baix, es va afegir va 1616v). Comprèn les actes del 1601 fins al 1616 (AMP: 1324). El motiu d'aquesta tria és que inclou moltes determinacions que fan referència, entre altres aspectes rellevants, als orígens i aixecament dels tres grans monuments religiosos de Petra: les obres de l'església parroquial, l'autorització i l'aixecament del primer oratori i ermita del puig de Bonany a partir del 1604 (obra impulsada pel rector mossèn Miquel Vicens, amb gran suport de la Universitat), i l'autorització i el suport a l'ordre dels franciscans de fundar un convent al poble el 1607 (amb la justificació de les millores que això suposarà pels petters).

Foto 5. Portada del Llibre de Determinacions de Consell comensal l'any 1601 (AMP: 1324). Es pot apreciar un estat de conservació deficient.

Foto 6. Llibre de Determinacions de Consell comensal l'any 1601, obert per la pàgina en què comença la determinació de 17 de novembre de 1607 que autoritza els frares franciscans a fundar un convent a Petra. Els primers vint-i-quatre al·luats dels quals s'ha de pagar la dotació, escrits en català, que podrien ser del mateix any XVII o XVIII. També s'hi ha fet la signa, en català, que s'observa del segle XVI.

La grip de l'any 1918 a sa Pobla a través de documentació, fotografies i materials del fons de l'AMSP

El nom de *grip* data del 1772 i significa 'tremolar de fred'. Des del final del segle XIX i fins als nostres dies, s'han produït pandèmies importants a les Illes Balears, com la de la covid-19 recentment, la de 1889-90 causada per una soca asiàtica i l'epidèmia de grip de l'any 1918. Al llarg del 1918 i principi del 1919, se succeïren tres onades d'invasió epidèmica gripal que afectaren tot el planeta. Sa Pobla en va resultar ben afectada i l'Arxiu Municipal guarda la memòria i la documentació del que va passar.

Programes de Joves de Sant Jaume 1918 (AMSP)

El setembre de 1918 arriba una segona onada de grip a Mallorca. Sembla que va entrar per Andratx i que es va propagar a Palma i als pobles que estaven connectats pels camins de ferro. A les festes de Sant Jaume del juliol del 1918, res feia preveure el desastre i la mortaldat que estava a punt d'arribar.

Fig. 641

Al llarg de tres mesos, la Sa Pobla va registrar 181 casos de la grip de 1918. El total d'181 casos correspon a 181 famílies afectades. El total d'181 famílies correspon a 181 famílies afectades. El total d'181 famílies correspon a 181 famílies afectades.

El seguiment de les actes de la Junta Local de Sanitat ens dona informació abundant i detallada.

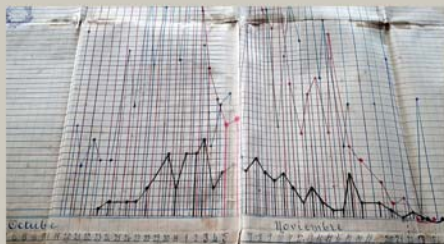
Entre la primera defunció per grip al nostre poble, el 22 d'octubre, i la darrera, que fou el 6 de desembre, varen transcórrer un total de 45 dies. Aquells dies marquen no només la generació que ho va viure, sinó també les que vingueren després, i va quedar gravat dins l'imaginari col·lectiu fins arribar a avui.

Varen morir un total de 167 persones, «morts grossos més els albat», deia el vicari Parera. En el mateix període també moriren 47 nadons, sense que consti la causa de la mort. Massa persones per tants pocs dies.

Els llibres d'enterrament de l'AMSP també contenen informació que ha estat analitzada per investigadors.

Les nines i les dones joves, especialment les que estaven embarassades, són les que varen patir amb més força i gravetat la grip del 1918. No resulta estrany que aquesta grip quedés tan arrelada en la memòria col·lectiva. Quin poble d'avui dia no ha sentit a parlar mai de la grip del 1918?

En la revista *Sa Marjal*, els originals de la qual són a l'Arxiu Municipal, descriu amb molt de detall la crònica d'aquells dies.

El gràfic i les dades no s'han modificat. Gràfic del llibre de Sanitat del 1918. Nombre de persones mortes. Fig. 647

Revista Sa Marjal, núm. 120

Finanțarea activelor imobilizate prin obținerea de credite, Donaciones diarias, Fines de Utrillo de Sant Llorenç del Cardener

Arxiu Municipal de Santa Margalida

AMSM

Casal de Cultura Joan Mascaró i Fornés
Plaça de s'Abeurador, 4, 07450 Santa Margalida
971 523 030 (ext. 1031)
santamargalidacultura@gmail.com

Els fons de l'Arxiu Municipal de Santa Margalida reflecteixen, com tots, les vicissituds per les quals va passar la documentació com a conseqüència dels diversos trasllats de les dependències municipals d'ençà que s'habilitaren a principi del segle XVI. Anteriorment, les reunions de l'Assemblea o Consell es duïen terme a l'església parroquial, on, probablement, es devia custodiar la documentació del municipi. Així i tot, els fons de l'Arxiu es remunten al segle XIII (1272).

Però la documentació més nombrosa s'inicia en el segle XVI. Això, molt possiblement, no es deu només al fet de disposar d'instal·lacions municipals, sinó també al fet que, en aquesta mateixa època, es degué prendre consciència de la necessitat de conservar la documentació, indispensable per defensar els drets del municipi davant les pretensions dels Safortesa, principals senyors feudals de la localitat.

ELS CONFLICTES AMB EL COMTE MAL

Els conflictes i plets amb els Safortesa, que s'iniciaren en la dècada de 1560, assoliren el cim i allora el zenit en les dècades centrals del segle XVII, quan el famós Comte Mal malavejà a imposar les seves pretensions sobre Santa Margalida amb la intimidació i el terror. El Comte, com els seus majors, pretenia augmentar el seu poder jurisdiccional i ser el senyor de les comunes. La Vila i els seus representants, els dirigents municipals, s'hi negaven. Tant el Comte com la Vila feren servir les armes i la violència per defensar les seves postures, i els carrers del poble deixaren de ser llocs tranquils.

LES SENTÈNCIES DELS PLETS DEL COMTE (AMSM 2856 I AMSM 2857)

El punt d'inflexió que va permetre resoldre els conflictes varen ser les sentències sobre els plets, que donaven la raó al poble en la qüestió jurisdiccional i concretaven els drets del Comte en tot el que tenia relació amb les comunes. A la Vila foren videscudes com una autèntica victòria i foren objecte de celebracions.

A l'Arxiu Municipal s'hi conserva una còpia de cada sentència, del 1654, una del plet de les comunes i una altra del plet de la jurisdicció, cada una amb fulls de pergami, escriptura cal·ligràfica i enquadernació amb fusta. Destaca la còpia de la sentència de la jurisdicció, amb el primer full il·luminat amb la imatge de Santa Margalida, patrona de la Vila.

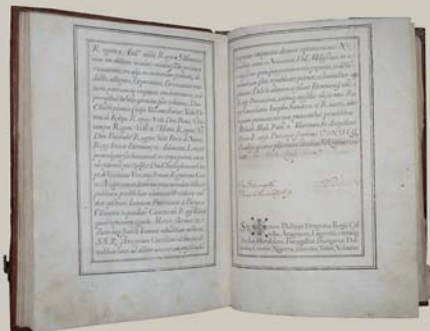
Text: Antoni Mas Forners

Còpia de la Sentència del plet de les comunes. Plet del Comte, 1654 (AMSM 2856; ES 7051_AMSM MUN-05-01-01-24-000)

Còpia de la Sentència del plet de la jurisdicció. Plet del Comte (AMSM 2857; ES 7051_AMSM MUN-05-01-01-24-000)

Arxiu Municipal de Santa Maria del Camí

AMSM

Carrer de la Plaça Nova, 9
971 620 131
arxiusantamaria@gmail.com

L'Arxiu Municipal de Santa Maria del Camí s'ubica a la planta baixa de l'edifici de la plaça Nova al número 9. Aquesta ubicació es va estrenar el 2018, ja que fins aleshores l'arxiu es localitzava a les dependències de l'Ajuntament. La gran

abundància de documentació i la manca d'espai va obligar a traslladar els fons de l'arxiu a la ubicació actual, un espai més ampli, més accessible i amb millors condicions i equipament.

L'Arxiu Municipal de Santa Maria del Camí conté documentació de cinc fons documentals diferents:

- Fons de l'Ajuntament de Santa Maria del Camí (1462–1993)
- Fons de la Falange (1939)
- Fons de la *Hermanidad Sindical de Labradores y Ganaderos* (1927–1984)
- Fons familiar Cas Metge Rei (1493–1982)
- Fons industrial Sampere Bas SA (1944–1963)

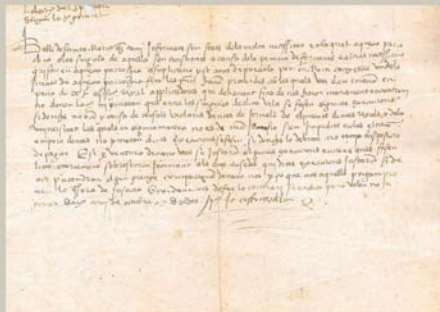
Aquests fons abasten el període cronològic des del segle XV fins a l'actualitat, amb una gran varietat de formats que inclou documents en paper, llibres i plans.

Actualment, l'arxiu es troba en fase de catalogació, amb l'objectiu de tenir el patrimoni documental ordenat, accessible i ben preservat, perquè la ciutadania en pugui fer ús i pugui conèixer la història de Santa Maria del Camí.

A més, l'Arxiu ha començat a digitalitzar el fons, per la qual cosa actualment ja disposa de documents en format digital que en faciliten la consulta i la preservació (<https://arxiu-historic.uib.cat/index.php/arxiu-municipal-de-santa-maria-del-cami>).

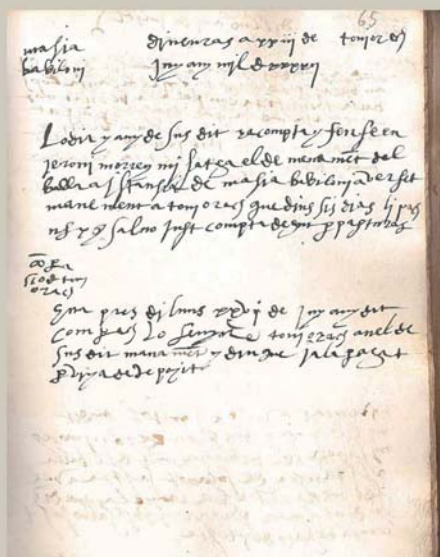

Copia del document general Vidal Castell d'Uny a tots els parroquians de Mallorca (1462) (AMSM, 668/1, 1)

Borquet del document general del Regne a les demorades de la parroquia de Santa Maria davant la successió de l'any 1502 (AMSM, 668/7, 1)

D'altra banda, dins la sèrie de la cúria reial, hi ha els llibres de cúria, que abracen des del 1540 i arriben al 1823. Els còdexs recullen totes les deliberacions preses per la cúria en cada una de les reunions que varen dur a terme. És important destacar la informació que reporten els llibres, ja que permet fer una reconstrucció sobre l'evolució de Santa Maria del Camí des del XVI fins al primer terç del segle XIX.

Copia del document general Vidal Castell d'Uny a tots els parroquians de Mallorca (1462) (AMSM, 668/1, 1)

Arxiu Municipal de Sencelles

AMS

Carrer Antoni Llabrés Mudoy, 18
07140 Sencelles
971 872 833
biblioteca@ajsencelles.net

Ajuntament de
Sencelles

Sencelles és una de les viles més antigues de Mallorca. La seva fundació se situa entorn de 1238 i d'ençà del mateix segle XIII hi ha documentació que n'avalua la història local. Aquesta forma una col·lecció important de llibres i papers, la

immensa majoria manuscrits de gran vàlua, que al llarg dels temps han anat formant l'Arxiu Històric Municipal de Sencelles.

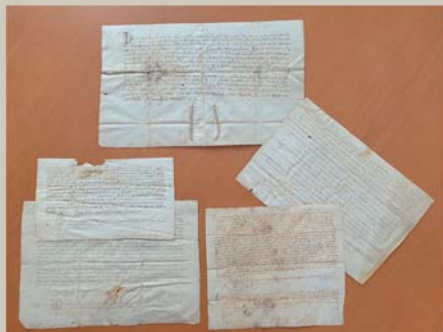
La primera vegada que tot aquest fons es va posar en valor va ser amb la primera catalogació que en feu el destacat arxiver d'ascendència senceller Josep Ramis d'Ayreflor i Sureda cap al 1905. Després hi han intervingut altres personalitats com Antoni Maria Peña (1924) o Jaume Lladó i Ferragut (1978). En els anys vuitanta i noranta del segle XX, el Consell de Mallorca dugué a terme sengles campanyes d'inventariar. A partir de 2016 s'engegà un nou pla de revisió del catàleg i reordenació que ha permès entre altres beneficis:

- El trasllat a unes noves instal·lacions (Centre Cultural es Quarter).
- La digitalització de d'aquest fons, gràcies a diversos ajuts del Departament de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística de Consell de Mallorca.
- L'obertura a les consultes d'investigadors, els quals disposen d'una biblioteca auxiliar, com és la Biblioteca Municipal de Sencelles, i el fons bibliogràfic de Sencelles, ambdós situats en el mateix edifici.

D'ençà d'aquesta represa s'han incorporat a l'arxiu altres fons documentals procedents de diverses entitats privades o públiques com són l'arxiu personal de Mossèn Bartomeu Oliver (dipòsit de la Fundació Mossèn Bartomeu Oliver), l'arxiu de la Cambra Agrària de Sencelles i l'arxiu de l'Associació de Veïns Sant Cristòfol de Biniali. Aquest increment de documentació anima a mantenir les portes obertes a altres cessions o dipòsits, amb garanties de conservació, per posar-los a l'abast dels investigadors.

La secció més antiga del fons és la dels pergamins. 62 exemplars que abasten una cronologia del segle XIII al XVI, la majoria en perfecte estat de conservació. Tot aquest gruix documental permet trobar col·leccions completes com són la dels llibres de talles, amillaments... i altres expedients absents. A tall d'exemple, en destaca tota la paperassa que es generà entorn al procés d'emancipació del terme de Costitx del de Sencelles, entorn de 1850-1860.

Text: Jordi Llabrés i Sans

Entre la documentació més moderna hi ha els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament de Sencelles amb una cronologia que abasta des de la segona meitat del segle XIX fins als nostres dies. Curiosament aquest fons és un dels més consultats pels investigadors.

DOCUMENTACIÓ RELATIVA A LA PRIMERA CONCESSIÓ D'UN TÍTOL DE FILL IL·LUSTRE DE SENCELLES

Aquesta concessió fou atorgada a sor Francina Ciri Carbonell (Sencelles, 1781-1855), fundadora del Convent de la Caritat de Sencelles i que excel·lí durant tota la seva vida per l'atenció a les necessitats socials del seu moment. Amb una ample reconeixement per bona part de la societat mallorquina, esdevé la sencellera més universal. Aquest personatge ha situat el poble en una fita per milers de visitants cada any. Fou beatificada a Roma l'any 1989 i l'any 2005 el Consell de Mallorca la distingia amb el títol de filla predilecta de Mallorca.

L'acord de Ple per declarar sor Francina una filla il·lustre de Sencelles es va prendre per unanimitat en la sessió del 26 de novembre de 1929. L'acte de proclamació es feu efectiu dia 27 de febrer de l'any següent, tot coincidint amb el 75è aniversari de la seva mort i enmig de grans demostracions festives i de fervor.

L'Arxiu Municipal de Sineu és testimoni del passat reial i esplendorós del poble. Els seus prestatges conserven documents antiquíssims, que comencen al segle XIV i arriben fins a l'actualitat. Les instal·lacions disposen de 270 metres lineals de prestatges i més de 60 metres quadrats de dipòsit.

L'Arxiu de Sineu es de titularitat municipal, la ubicació actual data del 1982, any en què es va inaugurar una reestructuració arxivística amb la instal·lació del fons documental dins una sala ampla, situada al primer pis de l'antic convent de mínims, actual casa consistorial.

L'any 1971, Jaume Lladó i Ferragut va catalogar la secció històrica de l'arxiu i el resultat va quedar publicat en el Catálogo de la sección histórica del Archivo Municipal de la Real Villa de Sineu.

L'any 1982, Mn. Bartomeu Mulet i Ramis, prevere i historiador local es va encarregar de l'organització i catalogació i de llavors ençà han estat molts els estudiants universitaris, professors i investigadors que s'hi han acostat per consultar la documentació històrica que s'hi guarda.

En els darrers anys, la secció històrica es troba en procés de digitalització i ben aviat aquesta documentació es posarà a l'abast del públic.

LLIBRE DE CONTAGIS DE 1642 (MEMÒRIES 1644-1652)

L'arxiu històric conté prop de vuit-cents llibres, quasi tots amb cobertes de pell o pergamí. Aquesta secció comprèn des de l'any 1300 fins a l'any 1830 i hi destaquen els llibres de cùria reial, clavaria, talles, cadastres, etc.

Un document que ha estat objecte d'estudi acurat d'investigació és la Memòria o Llibre de Contagis de 1642: Memòries 1644-1652, important perquè aquest manuscrit aporta un noc de llum sobre la darrera epidèmia de pesta produïda a Mallorca.

Es tracta d'un manuscrit, lligat enquadernat en pergami, a partir del foli 32, narra la incidència que tingué la pesta, anomenada contagi, a la vila de Sineu, classificat amb el número 1-38, que permet reconstruir tant les mesures adoptades per prevenir la pesta com les conseqüències que va tenir per a la població de Sineu aquesta catàstrofe.

En aquest document hi trobam detalls tan interessants com el fet que, per prevenir les conseqüències de la pesta, els jurats del Regne enviaren a la vila de Sineu unes instruccions. En aquell moment, era batle de la vila Leonardo Torello i els jurats eren: Joan Torres, notari; Joan Gacías de Joan, Antoni Florit del Puix Reix i Llorenç Font de Cristòfol; i «sindich per les cosas del dit contagi», i Joan Rebasca, notari.

Una de les primeres mesures adoptades va ser tancar totes les entrades dels carrers de la vila, excepte quatre camins que eren guardats de nit i de dia.

Malgrat les mesures preses, el 28 de juny de 1652 va començar el contagi a la vila de Sineu i el 10 de juliol es va manifestar amb tota la intensitat.

En les *Primeres jornades d'estudis locals* de la Mancomunitat del Pla de Mallorca, publicat l'any 1998, entre d'altres comunicacions, hi trobam «La pesta de 1652 a Sineu» de Joan Mas i Adrover (pàgines 57-63).

Altres mesures que s'adoptaren foren l'elecció dels llocs per a llatzaret, cementeri i casa per fer la quarantena els sospitosos de contagi.

El llatzaret s'ubicà a la casa de la possessió denominada *Binitarefi* i el cementeri, a la finca denominada la *Vinya vella*, de la mateixa possessió.

Arran del plet del 1796 entre la Universitat de Sineu i la propietat de Binitaref, es disposa d'aquest testimoni gràfic, un plànol de Binitaref o mapa de visura que s'inclou dins l'expedient de 216 fulls i que es pot trobar a l'Arxiu del Regne de Mallorca.

L'Arxiu Municipal de Sóller gestiona la documentació generada per l'Ajuntament d'aquest municipi d'ençà que es va constituir al segle XIII, si bé no tenim constància documental d'aquest Arxiu fins al 1468, en una acta notarial on es

recollia l'existència de 275 volums de documentació referida als anys anteriors a aquella data. A més d'això, també conté fons d'entitats, empreses, associacions i de famílies particulars.

FONS DE PERGAMINS

Després de molts d'anys en mal estat de conservació i d'ordenació, l'any 1983 es va iniciar la catalogació, l'inventari i la reordenació de l'Arxiu Municipal. Entre les diferents seccions en què es va dividir la documentació, es va crear la secció Pergamins, formada per documents que abracen del segle XIII al XVIII. Posteriorment, amb la creació de la plaça d'arxiver l'any 2009, s'han anat incorporant al fons municipal pergamins nous procedents de donacions particulars.

Es una secció factícia composta per uns 200 pergamins de temàtica, origen i dates molt disperss, que han anat a parar a l'arxiu per motius diversos (gestió pròpia de l'administració, donacions, etc.).

La majoria dels pergamins són còpies autenticades de determinats instruments notariais. Els més interessants pel contingut són els corresponents als quatre primers segles, mentre que els més nombrosos, pertanyents al segle XVII, són compravendes i reduccions de censals.

Els més curiosos són els que fan referència a la construcció de l'hospital de la vila, la cessió de la plaça pública a la vila, el privilegi per poder descarregar vitualles al Port o les sessions a les llitantes de la parroquia de Sant Bartomeu.

Els més antics són la còpia d'un acte de l'alou del predi de Monnàber de l'any 1233 i una còpia d'una clàusula del testament disposat per Jaume I el 1272.

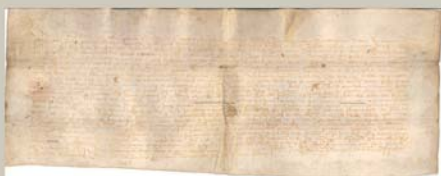
Aquesta documentació està guardada i conservada en un moble de plom i un espai en condicions òptimes

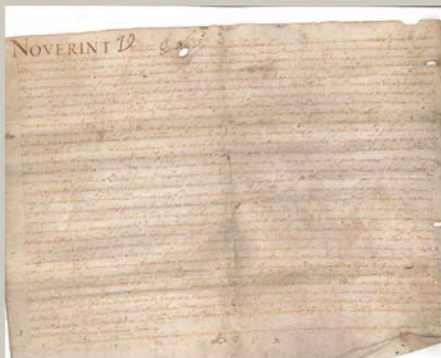
L'any 2022 es va fer una gran inversió per poder millorar les instal·lacions de l'Arxiu Municipal

A través dels diferents pergamins que es conserven a l'Arxiu es pot estudiar l'evolució de l'escriptura al llarg dels segles

El document més antic és la còpia d'un acte de l'alou del predi de Monnàber de l'any 1233 promulgat de l'infant Pere de Portugal. La còpia és del 1449 i estava en possessió dels descendents de la família Estades de Montcaire, que foren propietaris de la finca durant segles

Els pergamins conservats a l'Arxiu permeten també estudiar l'evolució de diferents espais del municipi. Són consultats per especialistes en història medieval i paleografia

L'Arxiu Municipal de Son Servera gestiona la documentació generada per l'Ajuntament de Son Servera d'ençà que es va constituir l'any 1812 fins a l'actualitat, però també custodia fons d'altres institucions vinculades amb els òrgans

municipals o relacionades amb el municipi de Son Servera, als quals s'afegeixen fons que són producte de donacions de particulars i d'associacions.

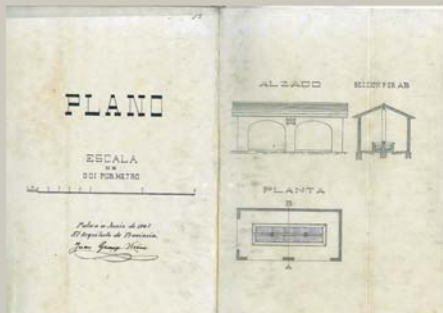
FONS DE L'AJUNTAMENT DE SON SERVERA

Hem d'indicar que el fons de l'Ajuntament de Son Servera és relativament recent. El municipi es crea en el segle XIX, per tant, els documents més antics daten d'aquest segle, tret de comptades excepcions, com un document de 1798 amb els comptes de l'església de Son Servera. L'Arxiu actualment es troba localitzat a les dependències de les Escoles Velles de Son Servera.

Llibre de comptes de l'església de Son Servera

La documentació més consultada és la relacionada amb l'urbanisme i el planejament urba de Son Servera, seguida dels llibres d'actes del Ple i dels padrons, els quals són fonamentals en els estudis genealògics.

Plànol que forma part de l'expedient de construcció dels venedors de Son Servera

Fotografia de l'edifici de les Escoles Velles poc després de la construcció

Detall del padró de 1890

Acta del Ple de l'Ajuntament on es proclama la festa de Sant Ignasi en honor a l'assumpte del cordó santuari implantant amb motiu de la pesta de 1820

Entre els fons que custodia l'Arxiu Municipal, cal destacar la col·lecció fotogràfica i el fons Jaume Formari i Talavera, que és bàsic per indagar en la història de l'educació. També cal destacar el fons de la Cambra Agrària Local de Son Servera, que permet estudiar la societat agrària del municipi.

Detall del llibre de registre d'excursions del mestre Formari, on tant el mestre com els alumnes descriuen les sortides pedagògiques que feren pel municipi

Documentació de la Cambra Agrària Local de Son Servera

Arxiu General del Consell de Mallorca

AGCM

Carrer de Ciutat de Querétaro, 3
07007 Palma
971 219 550
arxiu@conselldemallorca.net

L'Arxiu General gestiona la documentació generada pel Consell de Mallorca des de la seva constitució l'any 1979, però també custodia el patrimoni documental

heretat de la seva institució predecessora, la Diputació Provincial de les Illes Balears, a més d'altres fons d'associacions i personals.

FONS DE LA CASA GENERAL D'EXPÒSITS

Entre els fons de la Diputació Provincial que preserva l'AGCM, destaquen els relacionats amb les institucions de caire benèfic i assistencial vinculades a la Diputació, com ara la Casa de Misericòrdia, les llars de la infància i de la joventut, l'Hospital General o el Psiquiàtric, entre d'altres.

Una documentació molt consultada és la de la Casa General d'Exposits o Inclusa, institució que es feia càrrec dels infants abandonats fins als set anys. Es conserven llibres de registre d'exposits des de 1533, quan aquesta tasca de recollida dels nadons abandonats l'assumia l'Hospital General, i expedients personals des de 1798, data de creació d'una institució específica amb aquesta funció.

El llibre de registre d'exposits sin anuals

Exposits d'expòsits es guardaven originalment en sacs còpres de fusta fins al taller de fusteria de la Casa de Misericòrdia

A cada full l'Arxiu amonesta l'entrada dels infants exposits: el dia i l'hora en que ingressaren, el nom amb que eren rebuts i les dades del biogràfic, que es feia a l'entrada de la mateixa institució o el cas en què eren portats, i la parència del seu pare (AGCM 15-423)

Façana de la Casa General d'Exposits (fotografia: Arxius Germans de l'Esqueig, Palma) i sala major del mateix edifici, que estava dedicada a la Mare de Déu dels Dolors (Biblioteca Llatina, almanac) (17 1889) la institució es va establir en aquest edifici del carrer dels Orens, ja desaparegut

Interior de la Casa General d'Exposits després de 1930. Als seus inicis, estava a càrrec de personal regular i, més tard, de dues congregacions de monges; primer, les agnèssiques de l'Esqueig i, més tard, les filles de la Caritat. Fotografia de Gaspar Buil (an Arxius del Si de la Imatge de Mallorca)

Es deixava constància també de les dades relacionades amb la lactància, ja que els infants passaven a ser alletats per una dida de la mateixa casa o externa. Els exposits de vegades eren adoptats, però si amb sis anys ningú se'n feia càrrec, ingressaven a la Casa de Misericòrdia.

Aquesta documentació, amb les convenient restriccions quan es tracta d'expedients de dades més recents, és fonamental en els processos de recerca d'origens o estudis geneològics.

Carrers de la Inclusa. Fotografia de Gaspar Buil (an Arxius del Si de la Imatge de Mallorca)

Índice		
Aquesta és una indexació que ha faltat de l'expòsits segons nombrar la llista, y el paréntesis que la llista atenda a aquell nombrar		
1846	1847	
Antonia (Maria) ... pag. 3	Antonia (Maria) ... 257	
Antonia (Maria) ... 258	Antonia (Maria) ... 258	
Antonia (Maria) ... 259	Antonia (Maria) ... 259	
Antonia (Maria) ... 260	Antonia (Maria) ... 260	
Antonia (Maria) ... 261	Antonia (Maria) ... 261	
Antonia (Maria) ... 262	Antonia (Maria) ... 262	
Antonia (Maria) ... 263	Antonia (Maria) ... 263	
Antonia (Maria) ... 264	Antonia (Maria) ... 264	
Antonia (Maria) ... 265	Antonia (Maria) ... 265	
Antonia (Maria) ... 266	Antonia (Maria) ... 266	
Antonia (Maria) ... 267	Antonia (Maria) ... 267	
Antonia (Maria) ... 268	Antonia (Maria) ... 268	
Antonia (Maria) ... 269	Antonia (Maria) ... 269	
Antonia (Maria) ... 270	Antonia (Maria) ... 270	
Antonia (Maria) ... 271	Antonia (Maria) ... 271	
Antonia (Maria) ... 272	Antonia (Maria) ... 272	
Antonia (Maria) ... 273	Antonia (Maria) ... 273	
Antonia (Maria) ... 274	Antonia (Maria) ... 274	
Antonia (Maria) ... 275	Antonia (Maria) ... 275	
Antonia (Maria) ... 276	Antonia (Maria) ... 276	
Antonia (Maria) ... 277	Antonia (Maria) ... 277	
Antonia (Maria) ... 278	Antonia (Maria) ... 278	
Antonia (Maria) ... 279	Antonia (Maria) ... 279	
Antonia (Maria) ... 280	Antonia (Maria) ... 280	
Antonia (Maria) ... 281	Antonia (Maria) ... 281	
Antonia (Maria) ... 282	Antonia (Maria) ... 282	
Antonia (Maria) ... 283	Antonia (Maria) ... 283	
Antonia (Maria) ... 284	Antonia (Maria) ... 284	
Antonia (Maria) ... 285	Antonia (Maria) ... 285	
Antonia (Maria) ... 286	Antonia (Maria) ... 286	
Antonia (Maria) ... 287	Antonia (Maria) ... 287	
Antonia (Maria) ... 288	Antonia (Maria) ... 288	
Antonia (Maria) ... 289	Antonia (Maria) ... 289	
Antonia (Maria) ... 290	Antonia (Maria) ... 290	
Antonia (Maria) ... 291	Antonia (Maria) ... 291	
Antonia (Maria) ... 292	Antonia (Maria) ... 292	
Antonia (Maria) ... 293	Antonia (Maria) ... 293	
Antonia (Maria) ... 294	Antonia (Maria) ... 294	
Antonia (Maria) ... 295	Antonia (Maria) ... 295	
Antonia (Maria) ... 296	Antonia (Maria) ... 296	
Antonia (Maria) ... 297	Antonia (Maria) ... 297	
Antonia (Maria) ... 298	Antonia (Maria) ... 298	
Antonia (Maria) ... 299	Antonia (Maria) ... 299	
Antonia (Maria) ... 300	Antonia (Maria) ... 300	
Antonia (Maria) ... 301	Antonia (Maria) ... 301	
Antonia (Maria) ... 302	Antonia (Maria) ... 302	
Antonia (Maria) ... 303	Antonia (Maria) ... 303	
Antonia (Maria) ... 304	Antonia (Maria) ... 304	
Antonia (Maria) ... 305	Antonia (Maria) ... 305	
Antonia (Maria) ... 306	Antonia (Maria) ... 306	
Antonia (Maria) ... 307	Antonia (Maria) ... 307	
Antonia (Maria) ... 308	Antonia (Maria) ... 308	
Antonia (Maria) ... 309	Antonia (Maria) ... 309	
Antonia (Maria) ... 310	Antonia (Maria) ... 310	
Antonia (Maria) ... 311	Antonia (Maria) ... 311	
Antonia (Maria) ... 312	Antonia (Maria) ... 312	
Antonia (Maria) ... 313	Antonia (Maria) ... 313	
Antonia (Maria) ... 314	Antonia (Maria) ... 314	
Antonia (Maria) ... 315	Antonia (Maria) ... 315	
Antonia (Maria) ... 316	Antonia (Maria) ... 316	
Antonia (Maria) ... 317	Antonia (Maria) ... 317	
Antonia (Maria) ... 318	Antonia (Maria) ... 318	
Antonia (Maria) ... 319	Antonia (Maria) ... 319	
Antonia (Maria) ... 320	Antonia (Maria) ... 320	
Antonia (Maria) ... 321	Antonia (Maria) ... 321	
Antonia (Maria) ... 322	Antonia (Maria) ... 322	
Antonia (Maria) ... 323	Antonia (Maria) ... 323	
Antonia (Maria) ... 324	Antonia (Maria) ... 324	
Antonia (Maria) ... 325	Antonia (Maria) ... 325	
Antonia (Maria) ... 326	Antonia (Maria) ... 326	
Antonia (Maria) ... 327	Antonia (Maria) ... 327	
Antonia (Maria) ... 328	Antonia (Maria) ... 328	
Antonia (Maria) ... 329	Antonia (Maria) ... 329	
Antonia (Maria) ... 330	Antonia (Maria) ... 330	
Antonia (Maria) ... 331	Antonia (Maria) ... 331	
Antonia (Maria) ... 332	Antonia (Maria) ... 332	
Antonia (Maria) ... 333	Antonia (Maria) ... 333	
Antonia (Maria) ... 334	Antonia (Maria) ... 334	
Antonia (Maria) ... 335	Antonia (Maria) ... 335	
Antonia (Maria) ... 336	Antonia (Maria) ... 336	
Antonia (Maria) ... 337	Antonia (Maria) ... 337	
Antonia (Maria) ... 338	Antonia (Maria) ... 338	
Antonia (Maria) ... 339	Antonia (Maria) ... 339	
Antonia (Maria) ... 340	Antonia (Maria) ... 340	
Antonia (Maria) ... 341	Antonia (Maria) ... 341	
Antonia (Maria) ... 342	Antonia (Maria) ... 342	
Antonia (Maria) ... 343	Antonia (Maria) ... 343	
Antonia (Maria) ... 344	Antonia (Maria) ... 344	
Antonia (Maria) ... 345	Antonia (Maria) ... 345	
Antonia (Maria) ... 346	Antonia (Maria) ... 346	
Antonia (Maria) ... 347	Antonia (Maria) ... 347	
Antonia (Maria) ... 348	Antonia (Maria) ... 348	
Antonia (Maria) ... 349	Antonia (Maria) ... 349	
Antonia (Maria) ... 350	Antonia (Maria) ... 350	
Antonia (Maria) ... 351	Antonia (Maria) ... 351	
Antonia (Maria) ... 352	Antonia (Maria) ... 352	
Antonia (Maria) ... 353	Antonia (Maria) ... 353	
Antonia (Maria) ... 354	Antonia (Maria) ... 354	
Antonia (Maria) ... 355	Antonia (Maria) ... 355	
Antonia (Maria) ... 356	Antonia (Maria) ... 356	
Antonia (Maria) ... 357	Antonia (Maria) ... 357	
Antonia (Maria) ... 358	Antonia (Maria) ... 358	
Antonia (Maria) ... 359	Antonia (Maria) ... 359	
Antonia (Maria) ... 360	Antonia (Maria) ... 360	
Antonia (Maria) ... 361	Antonia (Maria) ... 361	
Antonia (Maria) ... 362	Antonia (Maria) ... 362	
Antonia (Maria) ... 363	Antonia (Maria) ... 363	
Antonia (Maria) ... 364	Antonia (Maria) ... 364	
Antonia (Maria) ... 365	Antonia (Maria) ... 365	
Antonia (Maria) ... 366	Antonia (Maria) ... 366	
Antonia (Maria) ... 367	Antonia (Maria) ... 367	
Antonia (Maria) ... 368	Antonia (Maria) ... 368	
Antonia (Maria) ... 369	Antonia (Maria) ... 369	
Antonia (Maria) ... 370	Antonia (Maria) ... 370	
Antonia (Maria) ... 371	Antonia (Maria) ... 371	
Antonia (Maria) ... 372	Antonia (Maria) ... 372	
Antonia (Maria) ... 373	Antonia (Maria) ... 373	
Antonia (Maria) ... 374	Antonia (Maria) ... 374	
Antonia (Maria) ... 375	Antonia (Maria) ... 375	
Antonia (Maria) ... 376	Antonia (Maria) ... 376	
Antonia (Maria) ... 377	Antonia (Maria) ... 377	
Antonia (Maria) ... 378	Antonia (Maria) ... 378	
Antonia (Maria) ... 379	Antonia (Maria) ... 379	
Antonia (Maria) ... 380	Antonia (Maria) ... 380	
Antonia (Maria) ... 381	Antonia (Maria) ... 381	
Antonia (Maria) ... 382	Antonia (Maria) ... 382	
Antonia (Maria) ... 383	Antonia (Maria) ... 383	
Antonia (Maria) ... 384	Antonia (Maria) ... 384	
Antonia (Maria) ... 385	Antonia (Maria) ... 385	
Antonia (Maria) ... 386	Antonia (Maria) ... 386	
Antonia (Maria) ... 387	Antonia (Maria) ... 387	
Antonia (Maria) ... 388	Antonia (Maria) ... 388	
Antonia (Maria) ... 389	Antonia (Maria) ... 389	
Antonia (Maria) ... 390	Antonia (Maria) ... 390	
Antonia (Maria) ... 391	Antonia (Maria) ... 391	
Antonia (Maria) ... 392	Antonia (Maria) ... 392	
Antonia (Maria) ... 393	Antonia (Maria) ... 393	
Antonia (Maria) ... 394	Antonia (Maria) ... 394	
Antonia (Maria) ... 395	Antonia (Maria) ... 395	
Antonia (Maria) ... 396	Antonia (Maria) ... 396	
Antonia (Maria) ... 397	Antonia (Maria) ... 397	
Antonia (Maria) ... 398	Antonia (Maria) ... 398	
Antonia (Maria) ... 399	Antonia (Maria) ... 399	
Antonia (Maria) ... 400	Antonia (Maria) ... 400	
Antonia (Maria) ... 401	Antonia (Maria) ... 401	
Antonia (Maria) ... 402	Antonia (Maria) ... 402	
Antonia (Maria) ... 403	Antonia (Maria) ... 403	
Antonia (Maria) ... 404	Antonia (Maria) ... 404	
Antonia (Maria) ... 405	Antonia (Maria) ... 405	
Antonia (Maria) ... 406	Antonia (Maria) ... 406	
Antonia (Maria) ... 407	Antonia (Maria) ... 407	
Antonia (Maria) ... 408	Antonia (Maria) ... 408	
Antonia (Maria) ... 409	Antonia (Maria) ... 409	
Antonia (Maria) ... 410	Antonia (Maria) ... 410	
Antonia (Maria) ... 411	Antonia (Maria) ... 411	
Antonia (Maria) ... 412	Antonia (Maria) ... 412	
Antonia (Maria) ... 413	Antonia (Maria) ... 413	
Antonia (Maria) ... 414	Antonia (Maria) ... 414	
Antonia (Maria) ... 415	Antonia (Maria) ... 415	
Antonia (Maria) ... 416	Antonia (Maria) ... 416	
Antonia (Maria) ... 417	Antonia (Maria) ... 417	
Antonia (Maria) ... 418	Antonia (Maria) ... 418	
Antonia (Maria) ... 419	Antonia (Maria) ... 419	
Antonia (Maria) ... 420	Antonia (Maria) ... 420	
Antonia (Maria) ... 421	Antonia (Maria) ... 421	
Antonia (Maria) ... 422	Antonia (Maria) ... 422	
Antonia (Maria) ... 423	Antonia (Maria) ... 423	
Antonia (Maria) ... 424	Antonia (Maria) ... 424	
Antonia (Maria) ... 425	Antonia (Maria) ... 425	
Antonia (Maria) ... 426	Antonia (Maria) ... 426	
Antonia (Maria) ... 427	Antonia (Maria) ... 427	
Antonia (Maria) ... 428	Antonia (Maria) ... 428	
Antonia (Maria) ... 429	Antonia (Maria) ... 429	
Antonia (Maria) ... 430	Antonia (Maria) ... 430	
Antonia (Maria) ... 431	Antonia (Maria) ... 431	
Antonia (Maria) ... 432	Antonia (Maria) ... 432	
Antonia (Maria) ... 433	Antonia (Maria) ... 433	
Antonia (Maria) ... 434	Antonia (Maria) ... 434	
Antonia (Maria) ... 435	Antonia (Maria) ... 435	
Antonia (Maria) ... 436	Antonia (Maria) ... 436	
Antonia (Maria) ... 437	Antonia (Maria) ... 437	
Antonia (Maria) ... 438	Antonia (Maria) ... 438	
Antonia (Maria) ... 439	Antonia (Maria) ... 439	
Antonia (Maria) ... 440	Antonia (Maria) ... 440	
Antonia (Maria) ... 441	Antonia (Maria) ... 441	
Antonia (Maria) ... 442	Antonia (Maria) ... 442	
Antonia (Maria) ... 443	Antonia (Maria) ... 443	
Antonia (Maria) ... 444	Antonia (Maria) ... 444	
Antonia (Maria) ... 445	Antonia (Maria) ... 445	
Antonia (Maria) ... 446	Antonia (Maria) ... 446	
Antonia (Maria) ... 447	Antonia (Maria) ... 447	
Antonia (Maria) ... 448	Antonia (Maria) ... 448	
Antonia (Maria) ... 449	Antonia (Maria) ... 449	
Antonia (Maria) ... 450	Antonia (Maria) ... 450	
Antonia (Maria) ... 451	Antonia (Maria) ... 451	
Antonia (Maria) ... 452	Antonia (Maria) ... 452	
Antonia (Maria) ... 453	Antonia (Maria) ... 453	
Antonia (Maria) ... 454	Antonia (Maria) ... 454	
Antonia (Maria) ... 455	Antonia (Maria) ... 455	
Antonia (Maria) ... 456	Antonia (Maria) ... 456	
Antonia (Maria) ... 457	Antonia (Maria) ... 457	
Antonia (Maria) ... 458	Antonia (Maria) ... 458	
Antonia (Maria) ... 459	Antonia (Maria) ... 459	
Antonia (Maria) ... 460	Antonia (Maria) ... 460	
Antonia (Maria) ... 461	Antonia (Maria) ... 461	
Antonia (Maria) ... 462	Antonia (Maria) ... 462	
Antonia (Maria) ... 463	Antonia (Maria) ... 463	
Antonia (Maria) ... 464	Antonia (Maria) ... 464	
Antonia (Maria) ... 465	Antonia (Maria) ... 465	
Antonia (Maria) ... 466	Antonia (Maria) ... 466	
Antonia (Maria) ... 467	Antonia (Maria) ... 467	
Antonia (Maria) ... 468	Antonia (Maria) ... 468	
Antonia (Maria) ... 469	Antonia (Maria) ... 469	
Antonia (Maria) ... 470	Antonia (Maria) ... 470	
Antonia (Maria) ... 471	Antonia (Maria) ... 471	
Antonia (Maria) ... 472	Antonia (Maria) ... 472	
Antonia (Maria) ... 473	Antonia (Maria) ... 473	
Antonia (Maria) ... 474	Antonia (Maria) ... 474	
Antonia (Maria) ... 475	Antonia (Maria) ... 475	
Antonia (Maria) ... 476	Antonia (Maria) ... 476	
Antonia (Maria) ... 477	Antonia (Maria) ... 477	
Antonia (Maria) ... 478	Antonia (Maria) ... 478	
Antonia (Maria) ... 479	Antonia (Maria) ... 479	
Antonia (Maria) ... 480	Antonia (Maria) ... 480	
Antonia (Maria) ... 481	Antonia (Maria) ... 481	
Antonia (Maria) ... 482	Antonia (Maria) ... 482	
Antonia (Maria) ... 483	Antonia (Maria) ... 483	
Antonia (Maria) ... 484	Antonia (Maria) ... 484	
Antonia (Maria) ... 485	Antonia (Maria) ... 485	
Antonia (Maria) ... 486	Antonia (Maria) ... 486	
Antonia (Maria) ... 487	Antonia (Maria) ... 487	
Antonia (Maria) ... 488	Antonia (Maria) ... 488	
Antonia (Maria) ... 489	Antonia (Maria) ... 489	
Antonia (Maria) ... 490	Antonia (Maria) ... 490	
Antonia (Maria) ... 491	Antonia (Maria) ... 491	
Antonia (Maria) ... 492	Antonia (Maria) ... 492	
Antonia (Maria) ... 493	Antonia (Maria) ... 493	
Antonia (Maria) ... 494	Antonia (Maria) ... 494	
Antonia (Maria) ... 495	Antonia (Maria) ... 495	
Antonia (Maria) ... 496	Antonia (Maria) ... 496	
Antonia (Maria) ... 497	Antonia (Maria) ... 497	
Antonia (Maria) ... 498	Antonia (Maria) ... 498	
Antonia (Maria) ... 499	Antonia (Maria) ... 499	
Antonia (Maria) ... 500	Antonia (Maria) ... 500	
Antonia (Maria) ... 501	Antonia (Maria) ... 501	
Antonia (Maria) ... 502	Antonia (Maria) ... 502	
Antonia (Maria) ... 503	Antonia (Maria) ... 503	
Antonia (Maria) ... 504	Antonia (Maria) ... 504	
Antonia (Maria) ... 505	Antonia (Maria) ... 505	
Antonia (Maria) ... 506	Antonia (Maria) ... 506	
Antonia (Maria) ... 507	Antonia (Maria) ... 507	
Antonia (Maria) ... 508	Antonia (Maria) ... 508	
Antonia (Maria) ... 509	Antonia (Maria) ... 509	
Antonia (Maria) ... 510	Antonia (Maria) ... 510	
Antonia (Maria) ... 511	Antonia (Maria) ... 511	
Antonia (Maria) ... 512	Antonia (Maria) ... 512	
Antonia (Maria) ... 513	Antonia (Maria) ... 513	
Antonia (Maria) ... 514	Antonia (Maria) ... 514	
Antonia (Maria) ... 515	Antonia (Maria) ... 515	

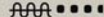
Arxiu del So i de la Imatge de Mallorca

ASIM

Plaça de l'Hospital, 4
07012 Palma
971 219 559
asim@conselldemallorca.net

ASIM

ARXIU DEL SO I
DE LA IMATGE

L'Arxiu del So i de la Imatge de Mallorca (ASIM), creat pel Consell de Mallorca l'any 1999, és un arxiu especialitzat en cinema, fotografia, música i història oral de Mallorca. De lliure accés per a tota la ciutadania, té com a objectiu localitzar,

recuperar, conservar i difondre el patrimoni fotogràfic, audiovisual i fonogràfic produït a Mallorca o relacionat amb l'illa, de qualsevol època, temàtica, format o suport.

FONS DE FOTOGRAFIA AÈRIA MAZMEN (1995-2017)

Mazmen va ser una empresa dedicada a la fotografia aèria. La seva activitat es va centrar en els sectors de la construcció i el turisme per fer un seguiment de les obres des de l'aire i des de qualsevol angle. També es dedicà a la publicitat aèria. El fons va ser adquirit pel Departament de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca l'any 2018.

El Fons Mazmen està constituït per unes 86.000 fotografies en color, tant en format analògic com digital, aquest des de 2006. Recullen pràcticament la totalitat de la superfície de les Illes Balears, inclosa Cabrera, i tot el seu litoral. També queden reflectits els profunds canvis en totes les xarxes de comunicacions –carreteres, línies ferroviàries, ports, aeroports...– produïts aquestes darreres dècades.

El Fons Mazmen és, en definitiva, un testimoni extraordinari de l'evolució urbana i paisatgística de les Illes entre 1995 i 2017.

ROTONDA ELEVADA A LA M-3, c. 2000
Obra de construcció d'una rotonda elevada de l'autopista M-3, a prop de Campanet

GOLF JON GUAL, c. 2005
Vista aèria de les obres d'implantació del golf de Jon Gual, ubicat al terme de Palma a la carretera M-3 Palma-Mancor, Km. 11,5

VELÓDROM ILLES BALEARS, c. 2006
Imatge de la construcció del velòdrom Illes Balears, acabament anteriorment, des de 2014, Palma Arenes. El projecte de l'arquitecte norcandès Sander Dronow i en març dirigeix les obres els arquitectes locals Jaume i Lluís García Pons. Es va inaugurar el mes de març de 2007

PORT D'ANDRATX, c. 1996
Vista del Port d'Andratx a la part de la costa Brava, dreta al Club Nàutic. Entre les nombroses embarcacions d'Andratx es poden apreciar les gabies de creu de peix del Laboratori d'Investigacions Marítimes i Aquicultura del Centre de les Illes Balears

GRUPO DE REHABILITACIÓ DE LA MISERICORDIA, c. 2006
Vista aèria de les obres de reforma de la Misericòrdia, des de la fase de rehabilitació integral de l'edifici

BALLUARI DE SANT PERE, c. 1997
Imatge del balluari de Sant Pere prèvia a l'inici de les obres de la construcció del Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma, El Balluard

Anna Maria Rovira

Centre Cultural de Felanitx

Una passejada pels nostres arxius al Centre Cultural de Felanitx.

A la Casa de Cultura ens sentim molt orgullosos d'acollir aquesta mostra. Aquesta exposició no sols ofereix un viatge visual pels arxius de Mallorca, sinó que ens convida a reflexionar sobre la importància de conservar la documentació pública com a patrimoni viu.

No és només una exposició sobre documents antics, sinó un pont entre el passat i el present. És també una gran oportunitat per mostrar la tasca silenciosa i constant dels arxivers, així com per fer valdre el paper de les institucions locals en la preservació de la memòria col·lectiva.

A través dels plafons i els documents exposats, els visitants podran fer una autèntica passejada pel temps. Des dels pergamins medievals als llibres de consells fins als padrons de població, passant pels plànols dels nostres carrers i els destacats fons familiars. Cada peça explica una part de la nostra història.

Convid tothom a visitar l'exposició amb calma, a escoltar el que els documents ens volen dir, i a valorar la importància de preservar i cuidar aquest llegat.

Crèdits

ORGANITZA I COORDINA

Arxiu General del Consell de Mallorca. Departament de Cultura i Patrimoni

PARTICIPEN

Arxius municipals d'Alcúdia, Andratx, Campos, Capdepera, Felanitx, Inca, Lloret de Vistalegre, Llucmajor, Manacor, Muro, Palma, Petra, Sa Pobla, Sant Llorenç des Cardassar, Santa Margalida, Santa Maria del Camí, Sencelles, Sineu, Sóller, Son Servera i Arxiu del So i de la Imatge de Mallorca

ARXIVERS I ARXIVERES MUNICIPALS

Antoni Mayol Llompart (Alcúdia),
Margalida Santandreu Pons (Andratx),
Beatriu Zamorano Galmés (Campos),
Maria Massanet Gili i Gregori Rechac Cañavate (Capdepera),
Juan Miguel Álvarez Martínez (Felanitx),
Martín Rotger Lebrón (Inca),
Bartomeu Martínez Oliver (Lloret de Vistalegre),
Maria Magdalena Nieto Cerdà (Llucmajor),
Maria del Pilar Castor Binimelis (Manacor),
Sebastià Riutort Taberner (Muro),
Margarita Rosselló Pons (Palma),
Isabel Crespi Font (Sa Pobla),
Bernat Font Rosselló (Sant Llorenç des Cardassar),
Miquel Àngel Sastre Vanrell (Santa Margalida),
Maria del Camí Dols Martorell (Santa Maria del Camí),
Estela Romero Bennaser (Sencelles),
Antònia Real Noguera (Sineu),
Antoni Quetglas Cifre (Sóller),
Núria Gomila Bonet (Son Servera)

COL-LABORADORS:

Emilio Puga Fuentes (fotografies Arxiu Municipal de Llucmajor),
Jaume Andreu Galmés (Arxiu Municipal de Petra),
Antoni Mas Forners (Arxiu Municipal de Santa Margalida),
Jordi Llabrés i Sans (Arxiu Municipal de Sencelles)

Col·lecció "Quadern de Sala"

Nº 0- Marcos Vidal "Do it yourself" / Nº 1- Adrián Castañeda "Coto privado de caza" / Nº 2- Javier Marsical "Chico & Rita - Dispararon al pianista (il·lustracions)" / Nº 3- Vicenç, Miquel, Jorge, Llorenç "Artis Interventum" / Nº 4- Kathrin Hufen "El amor y la creación" / Nº 5- María Huerga "La construcción de l'absència" / Nº 6- "Ella, del museu a l'escola" / Nº 7- "Una mirada retrospectiva. 35 anys d'història del Centre Cultural"

Nº 8- "Una passejada pels nostres arxius"

Edició: Centre Cultural de l'Ajuntament de Felanitx - Direcció: Aina Maria Rovira
Idea original: Aina Maria Rovira, any 2024 - Comissari: Juan Miguel Álvarez Martínez, arxiver municipal de Felanitx
Disseny i maquetació del quadern: Víctor Moreno (Big Graphics)
Imatges cedides pels arxius - Disseny de les làmines: Hastalastantas - Dipòsit Legal: PM 00464-2025

Ajuntament de Felanitx

